

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____

Chișinău

**cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită
al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică
care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale
de specialitate și al Cămarilor de Stat, precum și al personalului din
cabinetele acestora și modificarea unor acte normative**

În temeiul art. 5³ alin. (1) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 194–196, art. 637), cu modificările ulterioare, și art. 15¹ alin. (3) din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2010, nr. 117-118, art. 357), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Codul de etică și conduită al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cămarilor de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora, conform anexei.

2. Hotărârea Guvernului nr. 167/2025 cu privire la constituirea Instituției Publice Institutul Național de Administrație și Management Public și la modificarea unor hotărâri ale Guvernului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2025, nr. 164-166, art. 181), se modifică după cum urmează:

2.1. la pct.11 numărul „40” se substituie cu numărul „43”, iar numărul „25” se substituie cu numărul „28”;

2.2. anexa nr.1, pct.6 va avea următorul cuprins:

„6. Misiunea Institutului este de a contribui la dezvoltarea unei administrații publice eficiente, transparente, responsabile și adaptabile nevoilor unei societăți moderne prin consolidarea competențelor profesionale și manageriale ale persoanelor cu funcții de demnitate publică, funcționarilor publici și altor categorii de personal din administrația publică, precum și prin promovarea unei culturi organizaționale bazate pe etică, integritate și conduită profesională.”

subpunctul 7.2 va avea următorul cuprins:

„7.2. dezvoltarea competențelor profesionale ale personalului din administrația publică, precum și a competențelor în domeniul eticii, conduitei

profesionale și integrității ale persoanelor cu funcții de demnitate publică și ale personalului din cabinetele acestora;”;

se completează cu subpunctele 8.2.13 și 8.2.14 cu următorul cuprins:

„8.2.13. organizarea și desfășurarea activităților de informare, de instruire inițială și continuă în domeniul eticii, conduitei profesionale și integrității pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și pentru personalul din cabinetele acestora, în colaborare cu Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități și instituții publice competente;

8.2.14. dezvoltarea, organizarea și desfășurarea, în coordonare cu Cancelaria de Stat, a Programului național de leadership în serviciul public SPRINT și integrate în Planul anual de formare și dezvoltare profesională continuă a personalului din autoritățile publice, aprobat de către Guvern;

2.3. în anexele nr. 2 și nr. 3 textul „Serviciul dezvoltarea profesională a funcționarilor publici de conducere de nivel superior” se substituie cu textul „Serviciul dezvoltarea leadership-ului și integrității în administrația publică”;

3. Realizarea prevederilor prezentei hotărâri se va efectua din contul și în limitele alocațiilor bugetare aprobate Cancelariei de Stat prin legea bugetară anuală, precum și din alte surse neinterzise de legislație.

4. Cancelaria de Stat va asigura controlul asupra executării prezentei hotărâri.

5. Prezenta hotărâre intră în vigoare în vigoare la expirarea termenului de o lună de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

VASILE TOFAN

Contrasemnează:

Ministrul justiției

VLADISLAV COJUHARI

COD DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ
al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică
care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale
de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din
cabinetele acestora

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

Secțiunea 1
Obiectul de reglementare și noțiuni

1. Codul de etică și conduită al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora (în continuare – *Cod*) stabilește principiile de etică și normele de conduită profesională aplicabile acestor persoane, precum și cadrul instituțional necesar implementării și monitorizării respectării prezentului Cod.

2. Codul are drept scop consolidarea integrității, responsabilității și credibilității în exercitarea funcțiilor de demnitate publică și a activității personalului din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică, precum și informarea cetățenilor cu privire la standardele etice aplicabile acestora.

3. În realizarea scopului prevăzut la pct. 2, Codul urmărește:

3.1. asigurarea exercitării funcțiilor de demnitate publică și a activității personalului din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică în mod transparent și responsabil, în interes public;

3.2. prevenirea corupției, a conflictelor de interese și a altor practici care pot afecta integritatea profesională și instituțională;

3.3. promovarea unei conduite etice bazate pe legalitate, imparțialitate, profesionalism și responsabilitate;

3.4. consolidarea încrederii publice în autoritățile administrației publice centrale.

4. În sensul prezentului Cod, se definesc următoarele noțiuni:

consilier de etică – funcționar public încadrat în cadrul autorității publice în care își desfășoară activitatea subiectul Codului, ale cărui atribuții de serviciu sunt suplimentate cu funcția de acordare a consilierii confidențiale de specialitate în domeniul eticii și conduitei profesionale, în condițiile art. 5³ alin. (3) lit. a) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;

favoritism – are înțelesul noțiunii definite de Legea integrității nr. 82/2017;

interes personal – are înțelesul noțiunii definite de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale;

interes privat – are înțelesul noțiunii definite de Legea integrității nr. 82/2017;

leadership – capacitatea de a conduce prin puterea exemplului personal, de a promova standarde înalte de integritate și de a crea un climat instituțional bazat pe responsabilitate, profesionalism și respect;

persoană interpusă – persoana fizică sau juridică care acționează în nume propriu, dar în interesul privat al subiectului Codului, pentru a realiza acte juridice, operațiuni sau tranzacții în locul acestuia, în scopul ascunderii identității beneficiarului efectiv pentru evitarea unor incompatibilități, limitări sau restricții stabilite prin lege;

promovarea intereselor (advocacy) – activitate prin care o persoană fizică sau juridică urmărește influențarea procesului decizional al autorităților publice în vederea susținerii unor interese legitime;

subiecții Codului – persoanele prevăzute la pct.5 și 6.

Secțiunea a 2-a

Domeniul de aplicare

5. Prevederile Codului se aplică membrilor Guvernului și altor persoane cu funcție de demnitate publică din cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și Cancelariei de Stat, după cum urmează:

- 5.1. Prim-ministru al Republicii Moldova;
- 5.2. Prim-viceprim-ministru;
- 5.3. Viceprim-ministru;
- 5.4. Ministru;
- 5.5. Guvernator (Bașcan) al Unității teritoriale autonome Găgăuzia care este desemnat membru al Guvernului;
- 5.6. Secretar general al Guvernului;
- 5.7. Secretar de stat al Guvernului;
- 5.8. Secretar de stat;
- 5.9. Director general al autorității administrative centrale;
- 5.10. Director al autorității administrative din subordinea ministerului;
- 5.11. Șef și șef adjunct al Oficiului teritorial al Cancelariei de Stat.

6. Prevederile Codului se aplică personalului din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică (în continuare – personalul din cabinete) stabilite la pct. 5, dacă în condițiile legii persoana cu funcție de demnitate publică poate fi asistată de un cabinet propriu.

7. Codul se aplică concomitent și în concordanță cu cadrul normativ care reglementează regimul declarării averilor și intereselor personale, asigurării integrității profesionale și instituționale și prevenirii corupției, accesului la

informații de interes public, transparența procesului decizional, responsabilitatea bugetar-fiscală, precum și alte domenii relevante pe durata exercitării funcției.

8. Subiecții Codului au obligația să coopereze cu autoritățile publice și organismele independente care supraveghează sau acționează în conformitate cu prevederile prezentului cod, să respecte deciziile autorităților publice competente, ale organismelor independente și/sau deciziile instanțelor judecătorești.

9. Se recomandă aplicarea prevederilor Codului de către alte persoane cu funcție de demnitate publică și personalul din cadrul cabinetului acestora, care nu sunt prevăzute la pct. 5–6.

10. Încălcarea prevederilor Codului atrage, după caz, răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală.

Capitolul II

PRINCIPII DE ETICĂ

11. Principiile generale de aplicare a Codului sunt protejarea interesului public, prevenirea încălcărilor, responsabilitatea individuală, imparțialitatea, proporționalitatea și îmbunătățirea continuă.

12. În exercitarea mandatului sau a funcției, subiecții Codului se conduc de următoarele principii de etică:

- 12.1. prioritatea interesului public și supremația legii;
- 12.2. integritatea și prevenirea conflictelor de interese;
- 12.3. obiectivitatea, imparțialitatea și profesionalismul;
- 12.4. responsabilitatea publică și răspunderea individuală;
- 12.5. transparența, deschiderea și onestitatea;
- 12.6. administrarea responsabilă a resurselor publice;
- 12.7. leadership etic și conduită publică;
- 12.8. loialitatea instituțională, responsabilitate în exercitarea funcției și respectarea mandatului public;
- 12.9. respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale, egalitatea de tratament și nediscriminarea;
- 12.10. buna guvernare, orientarea către interesul cetățeanului și calitatea serviciului public.

13. Subiecții Codului au obligația să respecte principiile de etică în activitatea autorității publice în care își exercită atribuțiile și nu pot invoca necunoașterea obligațiilor și responsabilităților care decurg din prezentul Cod.

14. În situațiile neacoperite în mod explicit de cadrul normativ, subiectul Codului acționează cu bună-credință, în spiritul principiilor prezentului Cod și în promovarea interesului public. În vederea prevenirii riscurilor de etică, acesta solicită, după caz, consiliere de specialitate.

Secțiunea 1

Principiul priorității interesului public și al supremației legii

15. Subiecții Codului au obligația de a acționa exclusiv în interes public și în promovarea binelui comun, plasând interesul public în mod prioritar și explicit deasupra oricărui interes privat.

16. În exercitarea mandatului sau a funcției, subiecții Codului respectă Constituția Republicii Moldova, cadrul normativ național și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, principiul separației și colaborării puterilor în stat, precum și drepturile și libertățile fundamentale ale omului.

17. Subiecții Codului aplică legea în mod egal și imparțial, fără abuz de putere, neglijență, interpretare arbitrară sau favorizarea unor interese private.

18. Subiecților Codului le este interzisă exercitarea mandatului sau a funcției, sau utilizarea informațiilor de serviciu în scopul obținerii unor avantaje necuvenite pentru sine sau pentru terți.

Secțiunea a 2-a

Integritatea și prevenirea conflictelor de interese

19. Subiecții Codului își exercită mandatul sau funcția cu integritate, imparțialitate și independență față de interese private.

20. Subiecții Codului manifestă o conduită exemplară și își asumă responsabilitatea pentru deciziile, acțiunile și inacțiunile lor, atât în exercitarea funcției, cât și în comportamentul public care poate afecta imaginea funcției deținute sau a autorității pe care o reprezintă.

21. Subiecții Codului previn, identifică și gestionează conflictele de interese, protejând imparțialitatea și credibilitatea decizională, în conformitate cu cadrul normativ.

22. Subiecții Codului declară prompt orice interes personal relevant, se abțin de la participarea la luarea deciziilor în care imparțialitatea le poate fi afectată, nu acceptă cadouri inadmisibile, favoruri sau alte beneficii neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă și denunță orice influențe necorespunzătoare exercitate asupra lor.

Secțiunea a 3-a

Principiul obiectivității, imparțialității și profesionalismului

23. Subiecții Codului adoptă decizii și promovează politici publice exclusiv în temeiul și în limitele legii, pe baza criteriilor obiective, a probelor relevante, a meritului și a interesului public.

24. În exercitarea mandatului sau a funcției, este interzis orice comportament care implică favoritism, discriminare, tratament preferențial sau abuz de putere.

25. Subiecții Codului respectă principiile proporționalității, nediscriminării și bunei administrări în exercitarea atribuțiilor.

26. Subiecții Codului își exercită atribuțiile cu profesionalism, competență, eficiență, eficacitate și responsabilitate și au obligația de a-și menține și dezvolta continuu competențele necesare.

27. Persoanele cu funcții de demnitate publică din administrația publică centrală asigură implementarea Programului de activitate al Guvernului, a documentelor naționale și sectoriale de planificare strategică, precum și a angajamentelor internaționale asumate de Republica Moldova, inclusiv a celor care derivă din statutul de țară candidat pentru aderarea la Uniunea Europeană, în limitele competențelor ce le revin.

28. Personalul din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică contribuie la realizarea misiunii și obiectivelor autorității publice prin sprijinirea procesului decizional și exercitarea atribuțiilor prevăzute de lege și contractul individual de muncă.

Secțiunea a 4-a

Principiul responsabilității publice și răspunderii individuale

29. Subiecții Codului sunt responsabili și răspund pentru consecințele deciziilor, acțiunilor și inacțiunilor lor, în limitele competențelor atribuite prin lege, asumându-și atât rezultatele, cât și eventualele erori sau omisiuni.

30. Subiecții Codului acceptă controlul public, instituțional și jurisdicțional, în condițiile legii, ca garanție a legalității și bunei administrări.

31. Persoanele cu funcții de demnitate publică din administrația publică centrală exercită responsabilitatea direct în fața cetățenilor și a instituțiilor statului, pentru impactul deciziilor asupra interesului public și asupra bunei administrări.

32. Personalul din cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică răspunde pentru exercitarea atribuțiilor stabilite prin lege și contractul individual de muncă și pentru sprijinul acordat procesului decizional.

Secțiunea a 5-a

Principiul transparenței, deschiderii și onestității

33. Subiecții Codului își exercită atribuțiile în mod deschis, clar și inteligibil pentru cetățeni, asigurând transparența activității și accesul la informațiile de interes public, în condițiile legii.

34. Deciziile adoptate sunt motivate în mod adecvat, iar informațiile comunicate publicului trebuie să fie veridice, complete și să nu inducă în eroare.

35. Subiecții Codului furnizează informații privind exercitarea atribuțiilor lor în termenele și condițiile prevăzute de lege, cu respectarea limitelor competențelor și a reglementărilor speciale aplicabile.

36. Procesele decizionale se desfășoară cu respectarea principiilor transparenței, participării și legalității, iar propunerile fundamentate ale cetățenilor sunt examinate cu bună-credință.

37. Persoanele cu funcții de demnitate publică prezintă, în aparițiile publice oficiale, poziția oficială a autorității pe care o reprezintă, în conformitate cu competențele deținute.

38. Personalul din cabinetele demnitarilor contribuie la transparentizarea activității autorității publice prin sprijinirea comunicării oficiale și furnizarea informațiilor în condițiile legii.

Secțiunea a 6-a

Principiul administrării responsabile a resurselor publice

39. Subiecții Codului utilizează resursele umane, materiale, financiare și informaționale ale autorității publice exclusiv în interes public, în mod economic, eficient, eficace și justificat.

40. Subiecții Codului gestionează bunurile domeniului public și privat al statului, inclusiv cele aflate în administrarea autorității publice în care activează, cu diligență, responsabilitate și bună-credință, în conformitate cu cadrul normativ și cu respectarea principiilor transparenței și responsabilității, asigurând utilizarea lor economică, eficientă și eficace în interes public și prevenind risipa, cheltuielile nejustificate, prejudicierea patrimoniului public sau utilizarea abuzivă a acestora.

41. În cadrul procedurilor de achiziții la care participă, subiecții Codului au obligația de a asigura respectarea principiilor legalității, concurenței loiale și gestionării diligente a banului public, evitând și denunțând orice influențe necorespunzătoare, comportamente coruptibile sau conflicte de interese și abținându-se de la luarea deciziilor, în conformitate cu cadrul normativ.

42. În exercitarea atribuțiilor legate de gestionarea, coordonarea, implementarea sau monitorizarea fondurilor externe, inclusiv a asistenței financiare acordate de Uniunea Europeană și de alți parteneri de dezvoltare, subiecții Codului au obligația de a asigura utilizarea acestor fonduri exclusiv în scopurile și condițiile stabilite prin acordurile de finanțare, de a preveni și denunța orice conflict de interese, fraudă sau neregulă survenită în procesul de atragere, gestionare, implementare sau raportare a fondurilor respective, precum și de a coopera cu instituțiile naționale și internaționale abilitate cu funcții de control, audit și verificare a utilizării acestor fonduri.

43. Subiecții Codului încurajează personalul din subordine și promovează, inclusiv prin comportamentul personal, utilizarea responsabilă a resurselor publice în cadrul autorității publice în care activează.

Secțiunea a 7-a

Principiul leadership-ului etic și conduita publică

44. Subiecții Codului manifestă o conduită exemplară și își asumă responsabilitatea pentru deciziile și comportamentul lor care poate afecta imaginea autorității pe care o reprezintă, atât în exercitarea funcției, cât și prin conduita manifestată în public.

45. Subiecții Codului exercită și promovează, prin exemplul personal, leadership etic și standarde înalte de integritate și profesionalism.

46. Subiecții Codului care exercită funcții de conducere promovează un climat instituțional bazat pe încredere, respect reciproc, colaborare și dezvoltarea profesională a personalului, încurajează meritocrația și creează un mediu de lucru lipsit de hărțuire, intimidare, comportamente abuzive sau alte forme de presiune necorespunzătoare.

47. Subiecții Codului promovează activ o cultură a integrității, intervin atunci când constată încălcări ale principiilor etice și ale normelor de conduită, și susțin mecanismele instituționale de prevenire și combatere a corupției.

48. Subiecții Codului care exercită funcții de conducere promovează un mediu de lucru în care angajații sunt încurajați să semnaleze, cu bună-credință, încălcări ale normelor de etică și integritate, beneficiind de protecție împotriva oricărei forme de represalii, în condițiile legii.

49. Conduita profesională și cea publică, inclusiv în mediul online, trebuie să fie demnă, responsabilă și compatibilă cu statutul funcției exercitate.

Secțiunea a 8-a

Principiul loialității instituționale, al responsabilității în exercitarea funcției și respectarea mandatului public

50. Subiecții Codului exercită mandatul sau funcția cu loialitate față de statul Republica Moldova, ordinea constituțională și față de autoritatea publică pe care o reprezintă, acționând exclusiv în interesul public și cu respectarea legii.

51. În exercitarea funcției, subiecții Codului respectă limitele competențelor funcției deținute și intervin în activitatea altor autorități publice doar în limitele stabilite de cadrul normativ și, după caz, de contractul individual de muncă.

52. Activitățile oficiale sunt separate de cele politice sau electorale, în condițiile legii, iar exercitarea responsabilității politice nu exonerează subiecții Codului de respectarea principiilor legalității și integrității.

Secțiunea a 9-a

Principiul respectării demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale, egalității de tratament și nediscriminării

53. Subiecții Codului respectă demnitatea fiecărei persoane, drepturile și libertățile fundamentale garantate de Constituția Republicii Moldova și de tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și acționează cu respect față de toate persoanele în exercitarea mandatului sau a funcției.

54. Subiecții Codului asigură egalitatea de tratament și se abțin de la orice formă de discriminare, hărțuire, intimidare sau comportament degradant ori ofensator, bazat pe orice criteriu protejat de lege, în relațiile cu cetățenii, colegii, subordonații și partenerii instituționali.

55. În exercitarea mandatului sau a atribuțiilor de serviciu, subiecții Codului promovează un climat instituțional bazat pe respect reciproc, incluziune, profesionalism și toleranță, contribuind la prevenirea oricăror forme de discriminare și la consolidarea încrederii publice în autoritățile statului.

Secțiunea a 10-a

Principiul bunei guvernări, orientării către interesul cetățeanului și calității serviciului public

56. Subiecții Codului exercită mandatul sau funcția în interesul public, urmărind asigurarea unei administrații eficiente, responsabile și orientate spre satisfacerea nevoilor legitime ale cetățenilor și ale societății.

57. În relațiile cu cetățenii și beneficiarii serviciilor publice, subiecții Codului acționează cu profesionalism, imparțialitate, respect și promptitudine, contribuind la furnizarea unor servicii publice accesibile, de calitate și orientate către rezultate.

58. În procesul de elaborare și implementare a politicilor publice și de adoptare a deciziilor, subiecții Codului promovează principiile bunei guvernări, inclusiv legalitatea, transparența, responsabilitatea, participarea, eficiența și utilizarea judicioasă a resurselor publice, în vederea consolidării încrederii cetățenilor în autoritățile publice.

Capitolul III

NORME DE CONDUITĂ PROFESIONALĂ

59. În exercitarea funcției, subiecții Codului respectă normele de conduită profesională referitoare la:

- 59.1. exercitarea mandatului sau a funcției în limitele competențelor legale;
- 59.2. declararea averii și a intereselor personale;
- 59.3. prevenirea și gestionarea conflictelor de interese și a influențelor necorespunzătoare;
- 59.4. prevenirea și neadmiterea favoritismului;
- 59.5. regimul juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor;
- 59.6. regimul juridic al cadourilor, premiilor și altor beneficii;
- 59.7. restricțiile aplicabile după încetarea mandatului sau a raportului de muncă;
- 59.8. asigurarea integrității instituționale;
- 59.9. gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile;

59.10. participarea la proceduri de achiziții publice și atribuirea finanțărilor publice;

59.11. contractele, angajamentele private și relațiile cu reprezentanți ai intereselor private;

59.12. protecția datelor cu caracter personal și a informațiilor clasificate sau confidențiale;

59.13. relațiile cu persoanele fizice și juridice și mass-media;

59.14. conduita în relațiile internaționale și în mediul online;

59.15. prevenirea hărțuirii și a comportamentelor abuzive;

59.16. selectarea personalului din cabinetul propriu;

59.17. efectuarea deplasărilor de serviciu;

59.18. transparența și raportarea activității;

59.19. alte norme de etică, deontologie sau conduită stabilite prin legile speciale.

60. Persoanele cu funcții de demnitate publică aplică normele de conduită profesională cu responsabilitate directă față de cetățeni și instituții, iar personalul din cabinete le respectă în limitele atribuțiilor profesionale stabilite prin contractul individual de muncă, contribuind la buna funcționare și integritate a autorității publice.

Secțiunea 1

Exercitarea mandatului sau a funcției în limitele competenței legale

61. Subiecții Codului exercită atribuțiile stabilite prin lege în limitele competenței conferite de cadrul normativ și, după caz, contractul individual de muncă, și în scopul pentru care acestea au fost instituite.

62. În exercitarea funcției, nu se admite utilizarea autorității funcției cu depășirea atribuțiilor stabilite de cadrul normativ, asumarea unor competențe care aparțin altor autorități sau instituții publice sau influențarea necorespunzătoare a activității acestora.

63. Subiecții Codului nu pot utiliza autoritatea funcției pentru a obține avantaje sau pentru a impune decizii în afara procedurilor și competențelor prevăzute de lege.

Secțiunea a 2-a

Declararea averilor și a intereselor personale

64. Subiecții Codului au obligația de a declara averea și interesele personale în condițiile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

65. Declarațiile trebuie să fie complete, corecte și veridice și să reflecte situația patrimonială și interesele personale reale ale subiectului, precum și ale soțului/soției, concubinului/concubinei și ale persoanelor aflate la întreținerea acestuia, potrivit legii.

66. Subiecții Codului au obligația de a manifesta diligență și bună-credință în completarea și actualizarea declarațiilor și de a informa autoritatea competentă despre orice modificare relevantă, în condițiile legii.

67. Nu se admite utilizarea funcției sau a oricăror mijloace directe sau indirecte pentru a ascunde, disimula, transfera sau diminua bunuri, venituri sau interese personale, inclusiv prin persoane interpușe, în scopul eludării obligației de declarare.

68. Subiecții Codului cooperează cu autoritatea competentă în procesul de verificare a declarațiilor și se abțin de la orice acțiune care ar putea obstrucționa sau influența exercitarea atribuțiilor acesteia.

Secțiunea a 3-a **Prevenirea și gestionarea conflictelor de interese** **și a influențelor necorespunzătoare**

69. Subiecții Codului au obligația de a respecta procedura de declarare, gestionare și sancționare a conflictelor de interese în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

70. Subiecții Codului evită orice conduită care poate genera un conflict de interese ori poate crea îndoieli rezonabile cu privire la imparțialitatea și obiectivitatea exercitării funcției.

71. Subiecții Codului au obligația de a preveni și evita orice conflict de interese, care ar putea afecta obiectivitatea, imparțialitatea sau integritatea exercitării funcției și de a acționa cu diligență pentru gestionarea acestuia.

72. În situația apariției unui conflict de interese, subiecții Codului:

72.1. declară fără întârziere existența acestuia, în condițiile legii;

72.2. se abțin de la inițierea, examinarea, avizarea sau adoptarea deciziilor sau actelor care pot genera beneficii pentru sine, membrii familiei sau persoane apropiate;

72.3. solicită, după caz, delegarea competenței sau aplicarea altor măsuri legale de gestionare a conflictului.

73. Nu se admite emiterea de acte administrative, încheierea de acte juridice sau participarea la procesul decizional în condițiile existenței unui conflict de interese.

74. Subiecții Codului se abțin de la participarea sau influențarea proceselor de selecție, numire, promovare, evaluare sau sancționare a persoanelor cu care au relații de rudenie directă sau prin afinitate sau alte interese private, care pot genera un tratament preferențial sau pot afecta imparțialitatea deciziei.

Secțiunea a 4-a **Prevenirea și neadmiterea favoritismului**

75. Subiecții Codului au obligația de a respecta normele privind neadmiterea favoritismului și denunțarea cazurilor de favoritism în conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017.

76. În exercitarea funcției, manifestarea oricărei forme de favoritism este inadmisibilă.

77. Subiecții Codului au obligația de a adopta decizii și de a exercita atribuțiile exclusiv pe baza criteriilor legale, obiective și transparente, fără a acorda avantaje nejustificate unor persoane fizice sau juridice.

78. Subiecții Codului nu pot utiliza autoritatea sau influența funcției pentru a favoriza membrii familiei, persoane apropiate sau alte persoane cu care au relații personale, economice sau de altă natură care pot genera un interes personal.

79. În cazul participării în procesele de selecție, numire, promovare, evaluare, atribuire de contracte sau acordare de beneficii, subiecții Codului asigură respectarea principiilor meritocrației, egalității de tratament și nediscriminării.

Secțiunea a 5-a **Respectarea regimului juridic al incompatibilităților,** **restricțiilor și limitărilor**

80. Subiecții Codului au obligația de a respecta regimul juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor în conformitate cu Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcție de demnitate publică, Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale și Legea integrității nr. 82/2017.

81. În exercitarea mandatului sau a funcției, subiecții Codului asigură independența, imparțialitatea și integritatea activității lor și evită orice situație care ar putea genera incompatibilități sau ar putea afecta credibilitatea funcției deținute.

82. În exercitarea mandatului sau a funcției, subiecții Codului acționează cu diligență pentru a evita situațiile care pot crea o percepție nejustificată de incompatibilitate sau care pot afecta încrederea societății în imparțialitatea și integritatea exercitării funcției. În cazul în care o situație generează dubii privind o posibilă incompatibilitate, subiectul Codului poate solicita consilierea preventivă a consilierului de etică sau, după caz, a Consiliului consultativ pentru etică, ori opinia autorității competente.

83. Subiecții Codului nu utilizează funcția, informațiile de serviciu, relațiile instituționale sau influența asociată funcției pentru a obține avantaje ori oportunități profesionale după încetarea mandatului sau a raportului de muncă.

84. Subiecții Codului nu pot exercita simultan alte funcții, activități sau însărcinări care, prin natura sau conținutul lor, pot influența exercitarea obiectivă a atribuțiilor sau pot crea riscul unui avantaj necuvenit.

85. În special, este interzis cumulul funcției cu:

85.1. activități remunerate sau interese economice care pot influența deciziile adoptate în exercitarea mandatului;

85.2. calitatea de membru în organele de conducere, administrare sau control ale persoanelor juridice de drept privat, cu excepțiile prevăzute expres de lege;

85.3. orice alte activități sau situații care contravin regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor stabilit prin lege.

86. Subiecții Codului declară în condițiile legii orice activitate profesională, interes personal sau raport juridic susceptibil să genereze o situație de incompatibilitate sau să afecteze imparțialitatea exercitării atribuțiilor.

87. Subiecții Codului evită orice demers sau negociere privind viitoare raporturi de muncă, contracte sau alte angajamente profesionale care pot influența imparțialitatea exercitării mandatului sau funcției sau pot genera conflicte de interese.

88. În caz de incertitudine privind existența unei incompatibilități, restricții sau limitări, subiecții Codului solicită, înainte de acceptarea unei noi funcții, activități sau însărcinări, opinia autorității competente potrivit legii sau, după caz, consilierea de specialitate în domeniul eticii și conduitei profesionale a consilierului de etică sau, după caz, a Consiliului consultativ pentru etică.

89. În cazul în care intenționează să accepte o funcție, un contract sau o altă activitate profesională după încetarea mandatului sau a raportului de muncă, subiecții Codului respectă obligațiile privind notificarea și obținerea avizului de conformitate, în condițiile legii.

90. Orice situație de incompatibilitate, restricție sau limitare se soluționează, iar persoana vizată are obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru încetarea sau remedierea acesteia, în termenul și condițiile prevăzute de lege.

Secțiunea a 6-a

Regimul juridic al cadourilor

91. Subiecții Codului au obligația de a respecta regimul juridic al cadourilor în conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017 și alte acte normative conexe.

92. Nu se admite solicitarea, acceptarea sau oferirea, în mod direct sau indirect, a cadourilor (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj), care sunt destinate personal subiecților Codului sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile), precum și a acelor care pot influența imparțialitatea, obiectivitatea sau integritatea exercitării funcției.

93. Nu se admite acceptarea oricărui beneficiu acordat în legătură cu exercitarea atribuțiilor oficiale, în scopul obținerii unui avantaj necuvenit sau al influențării unei decizii.

94. Prin excepție, pot fi acceptate cadouri de protocol sau de valoare simbolică primite în cadrul activităților oficiale, în limitele și condițiile stabilite de cadrul normativ.

95. Cadourile de protocol primite se declară și se înregistrează în registrul special al autorității publice, gestionat în condițiile cadrului normativ, iar informațiile privind acestea sunt făcute publice.

96. Cadourile care depășesc valoarea totală admisă se transmit în proprietatea sau gestiunea autorității publice, potrivit procedurii legale.

97. Subiecții Codului nu acceptă premii, distincții sau alte forme de recunoaștere care pot compromite independența, imparțialitatea sau integritatea exercitării funcției.

Secțiunea a 7-a

Restricții aplicabile după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă

98. Subiecții Codului au obligația de a respecta regimul restricțiilor și limitărilor după încetarea mandatului sau a raportului de muncă, în conformitate cu Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

99. În scopul prevenirii conflictelor de interese, subiecții Codului sunt supuși unei perioade de restricții legate de încetarea mandatului sau a raportului de muncă, în care nu pot să se angajeze sau să presteze servicii, în condițiile și termenele prevăzute de lege.

100. După încetarea mandatului sau a raportului de muncă, subiecții Codului nu pot utiliza, divulga sau valorifica informațiile de serviciu, poziția sau avantajele dobândite în exercitarea funcției, în interes personal sau în beneficiul unor terți.

101. Pe durata perioadei de restricție prevăzute de lege, se interzice:

101.1. angajarea sau prestarea de servicii pentru entități private față de care au exercitat atribuții de reglementare, control, supraveghere sau decizie;

101.2. încheierea de contracte comerciale sau stabilirea unor raporturi contractuale cu autoritatea publică în cadrul căreia au activat;

101.3. reprezentarea sau asistarea intereselor persoanelor fizice sau juridice în fața autorității publice în care au exercitat funcția;

101.4. obținerea unor beneficii materiale sau nemateriale neprevăzute de lege ori de contractul individual de muncă, în considerarea funcției deținute anterior.

102. Pe o perioadă de 18 luni de la încetarea mandatului sau a raportului de muncă, subiecții Codului notifică Autoritatea Națională de Integritate cu privire la orice ofertă sau angajament profesional și se abțin de la acceptarea acestuia până la emiterea avizului de conformitate din partea Autorității privind compatibilitatea cu regimul restricțiilor.

Secțiunea a 8-a

Asigurarea integrității instituționale

103. Subiecții Codului promovează și consolidează o cultură a integrității în cadrul autorității publice, acționând cu responsabilitate pentru prevenirea corupției, a comportamentelor abuzive, influențelor necorespunzătoare și a oricăror practici care pot afecta credibilitatea instituției, inclusiv în conformitate cu Legea integrității nr. 82/2017, Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate și Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

104. Subiecții Codului care exercită funcția de conducător al unei autorități publice promovează respectarea normelor de conduită profesională și asigură aplicarea acestora de către funcționarii publici din cadrul autorității respective.

105. În exercitarea atribuțiilor manageriale, subiecții Codului menționați la pct. 104:

105.1. asigură egalitatea de șanse și tratamentul egal în aplicarea politicilor și procedurilor de personal;

105.2. adoptă decizii privind recrutarea, numirea, promovarea, evaluarea și sancționarea personalului pe criterii obiective și meritocratice, fără favoritism, discriminare sau abuz de autoritate;

105.3. instituie și aplică măsuri adecvate pentru prevenirea și gestionarea riscurilor de corupție, în conformitate cu mecanismele de control intern managerial și cu cerințele legislației privind integritatea;

105.4. promovează prin propriul exemplu respectarea principiilor de integritate și contribuie la dezvoltarea unei culturi organizaționale bazate pe legalitate, responsabilitate și transparență;

105.5. asigură condiții pentru raportarea în siguranță a încălcărilor normelor de integritate și garantează protecția persoanelor care semnalează astfel de situații, în condițiile legii;

105.6. gestionează și previn situațiile de conflict de interese, incompatibilitate sau influență necorespunzătoare în cadrul autorității publice;

105.7. răspund pentru omisiunea de a acționa atunci când aveau obligația de a preveni sau remedia încălcări ale normelor de integritate;

105.8. își exercită funcția în conformitate cu alte obligații stabilite în Legea integrității nr. 82/2017, Legea nr. 165/2023 privind avertizorii de integritate și Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale și alte acte normative.

106. Subiecții Codului își exercită atribuțiile în mod independent și imparțial și se asigură că procesul decizional este protejat de influențe necorespunzătoare, presiuni sau intervenții externe care ar putea compromite integritatea deciziei sau interesul public.

107. Subiecții Codului respectă și protejează dreptul persoanelor de a raporta, cu bună-credință, încălcări ale legii, acte de corupție sau încălcări ale prezentului Cod, prin intermediul canalelor interne sau externe de raportare prevăzute de lege, cu asigurarea măsurilor de protecție împotriva acțiunilor de hărțuire sau răzbunare.

108. Nu se admite orice formă de hărțuire, răzbunare, intimidare, discriminare sau sancționare a persoanelor care formulează astfel de raportări, precum și denaturarea informațiilor sau a deciziilor în interes privat.

109. Subiecții Codului asigură confidențialitatea identității avertizorilor și protecția informațiilor transmise pe întreaga durată a examinării sesizării, precum și ulterior, în condițiile legii.

110. Conducătorii autorităților publice sunt responsabili pentru implementarea măsurilor de protecție a avertizorilor și pentru adoptarea măsurilor necesare prevenirii oricărei forme de răzbunare.

111. Subiecții Codului cooperează cu autoritățile competente în vederea aplicării mecanismelor de prevenire și protecție prevăzute de lege.

Secțiunea a 9-a

Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile

112. Subiecții Codului au obligația de a gestiona patrimoniul public, finanțele rambursabile și nerambursabile cu responsabilitate, prudență și bună-credință, asigurând utilizarea acestora în interes public și în conformitate cu principiile legalității, transparenței și responsabilității, inclusiv în conformitate cu Legea nr. 181/2014 privind finanțele publice și responsabilitatea bugetar-fiscală și Legea nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern.

113. Subiecții Codului utilizează timpul de lucru, bunurile și resursele financiare publice exclusiv pentru îndeplinirea atribuțiilor aferente funcției sau activității profesionale desfășurate.

114. Patrimoniul public aflat în administrare este protejat și gestionat cu diligență, fiind interzisă orice formă de risipă, prejudiciere sau utilizare abuzivă.

115. Resursele financiare publice sunt utilizate în mod economic, eficient și eficace, conform destinației legale și în condiții de bună guvernanță financiară.

116. Nu se admite utilizarea bunurilor, resurselor, informațiilor sau infrastructurii autorității publice, a finanțelor rambursabile și nerambursabile în interes personal, indiferent dacă acestea sunt sau nu remunerate.

117. Cheltuielile și utilizarea resurselor publice sunt documentate, raportate și supuse mecanismului de control intern și extern, în condițiile legii.

Secțiunea a 10-a

Participarea la proceduri de achiziții publice și atribuirea finanțărilor publice

118. Subiecții Codului care exercită funcția de conducător al autorității din cadrul administrației publice centrale sau cea de membru al grupului de achiziții publice au obligația de a respecta procedurile de achiziții publice și regulile privind

finanțările din bugetul de stat, în conformitate cu Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice și cadrul normativ conex.

119. Subiecții Codului participă la procedurile de achiziții publice și la atribuirea finanțărilor publice cu respectarea principiilor stabilite în Legea nr. 131/2015.

120. Nu se admite favorizarea, directă sau indirectă, a persoanelor fizice ori juridice în procesul de atribuire a contractelor sau de distribuire a finanțărilor publice.

121. Subiecții Codului nu pot interveni, influența sau exercita presiuni în procedurile de achiziții ori de finanțare în afara atribuțiilor și competențelor legale.

122. În situația existenței unui interes personal, a unei legături sau a oricărei împrejurări care poate genera un conflict de interese, subiecții Codului se abțin de la participarea la procedură, în condițiile legii.

123. Deciziile privind achizițiile și finanțările publice trebuie să fie motivate, documentate corespunzător și susceptibile de verificare prin mecanismele de control intern și extern.

Secțiunea a 11-a **Contractele, angajamentele private și** **relațiile cu reprezentanți ai intereselor private**

124. Subiecții Codului nu pot încheia, direct sau prin persoane interpușe, contracte, angajamente sau alte raporturi juridice private care generează sau pot genera un conflict de interese ori care pot afecta, direct sau indirect, imparțialitatea, obiectivitatea sau integritatea exercitării atribuțiilor.

125. Orice raport juridic susceptibil să creeze un conflict de interese se declară fără întârziere, în condițiile legii, și se gestionează potrivit mecanismelor prevăzute pentru prevenirea și soluționarea conflictelor de interese.

126. Subiecții Codului adoptă măsurile necesare pentru a preveni orice formă de dependență (vulnerabilitate sau obligație morală, materială sau psihologică) sau influență necorespunzătoare în relațiile cu terțe părți și pentru a proteja integritatea și imparțialitatea procesului decizional.

127. Interacțiunile oficiale cu persoane fizice sau juridice care urmăresc promovarea unor interese în procesul decizional se desfășoară în condiții de transparență, imparțialitate și tratament egal.

128. Interacțiunile oficiale sunt consemnate într-un registru intern aprobat de autoritate și includ cel puțin:

128.1. identitatea participanților;

128.2. data și obiectul întâlnirii;

128.3. entitatea sau interesele reprezentate.

129. Nu fac obiectul consemnării în registru întâlnirile care privesc audiențele curente ale cetățenilor, întâlnirile oficiale de protocol cu reprezentanți diplomatici ai altor state sau ai organizațiilor internaționale, precum și consultările cu reprezentanții sindicali sau ai patronatului în cadrul dialogului social.

130. Informațiile din registrul menționat la pct. 128 se publică anual pe pagina web oficială a autorității publice.

131. Nu se admite acceptarea unor întâlniri sau comunicări care nu pot fi consemnate potrivit regulilor de transparență stabilite de autoritate.

Informațiile privind astfel de interacțiuni sunt făcute publice în condițiile stabilite de autoritate, cu respectarea protecției datelor cu caracter personal și a informațiilor confidențiale.

132. Nu se admite utilizarea relațiilor cu terții pentru obținerea unor avantaje necuvenite sau pentru influențarea procesului decizional.

Secțiunea a 12-a **Protecția datelor cu caracter personal** **și a informațiilor clasificate sau confidențiale**

133. Subiecții Codului au obligația de a respecta regimul juridic aplicabil protecției datelor cu caracter personal, informațiilor clasificate și informațiilor confidențiale, în condițiile Legii nr. 195/2024 privind protecția datelor cu caracter personal și a Legii nr. 245/2008 cu privire la secretul de stat.

134. Subiecții Codului păstrează confidențialitatea datelor și informațiilor la care au acces în exercitarea atribuțiilor și le utilizează exclusiv în scopul îndeplinirii funcției publice, fără a le divulga sau valorifica în interes personal sau în beneficiul unor terți.

135. Prelucrarea datelor și gestionarea informațiilor se realizează cu respectarea principiilor legalității, proporționalității, necesității și limitării la scop, precum și cu asigurarea securității și integrității acestora.

136. Subiecții Codului sunt obligați să respecte limitările accesului la informație, în condițiile legii, în scopul protejării informației confidențiale, a vieții private a persoanelor și a securității naționale, precum și să asigure protecția informațiilor deținute față de accesul, modificarea sau distrugerea lor nesancționate.

137. Subiecții Codului nu pot utiliza informațiile obținute în exercitarea funcției pentru a obține avantaje de interes privat și nu pot dezvălui informații confidențiale, cu excepția cazurilor stabilite prin lege.

138. Obligația de confidențialitate se menține și după încetarea mandatului sau a raportului de muncă, în condițiile legii.

Secțiunea a 13-a **Relațiile cu persoanele fizice și juridice și mass-media**

139. În exercitarea funcției, subiecții Codului manifestă respect, imparțialitate și bună-credință în relațiile cu persoanele fizice și juridice, asigurând tratament egal și nediscriminatoriu.

140. Subiecții Codului soluționează solicitările, petițiile și propunerile cu obiectivitate, promptitudine și profesionalism, în limitele competenței legale.

141. Nu se admite orice formă de favoritism, abuz de autoritate, comportament intimidant, limbaj ofensator sau tratament degradant în relația cu publicul.

142. Subiecții Codului asigură accesul la informațiile de interes public, în condițiile legii, și contribuie la publicarea proactivă a informațiilor privind activitatea, competențele și responsabilitățile funcției exercitate.

143. Relațiile cu mass-media se desfășoară în condiții de transparență, profesionalism și responsabilitate, cu respectarea confidențialității informațiilor protejate de lege.

144. Declarațiile publice trebuie să fie corecte, verificabile și conforme poziției oficiale a autorității, fără a denatura informațiile sau a induce în eroare opinia publică.

145. Este interzisă utilizarea funcției sau a resurselor autorității în scopuri politice, electorale sau în scop comercial, prin intermediul comunicării publice.

Secțiunea a 14-a **Conduita în relațiile internaționale și în mediul online**

146. Subiecții Codului care reprezintă autoritatea publică sau statul în relațiile internaționale exercită atribuțiile cu profesionalism, integritate și respect față de partenerii instituționali, protejând imaginea și interesele statului.

147. Subiecții Codului adoptă o ținută adecvată funcției exercitate și contextului profesional, care să reflecte respectul față de autoritatea publică, cetățeni și partenerii instituționali, contribuind la menținerea unei imagini publice credibile și profesioniste.

148. Subiectul Codului aflat în deplasare de serviciu este obligat să aibă un comportament corespunzător regulilor de protocol și să respecte legile țării gazdă.

149. În relațiile cu reprezentanții altor state, subiectului Codului îi este interzis să exprime opinii personale privind aspectele naționale sau disputele internaționale.

150. În exercitarea funcției, utilizarea site-urilor web și a rețelelor de socializare se realizează cu responsabilitate și prudență, cu respectarea obligațiilor de neutralitate, loialitate instituțională și confidențialitate.

151. Subiecții Codului utilizează sistemele de inteligență artificială și alte tehnologii digitale în mod responsabil, etic și transparent, cu respectarea legalității, a drepturilor și libertăților fundamentale, a protecției datelor cu caracter personal și a securității informațiilor. Utilizarea acestor tehnologii este permisă pentru

sprijinirea activității profesionale, îmbunătățirea procesului decizional, eficientizarea activității administrative și prestarea serviciilor publice, fără a substitui responsabilitatea și discernământul uman.

152. Subiecții Codului nu utilizează sistemele de inteligență artificială ca unic temei pentru adoptarea deciziilor care implică exercitarea atribuțiilor de autoritate publică, aprecierea discreționară a unor situații individuale sau care pot produce efecte semnificative asupra drepturilor, obligațiilor ori intereselor legitime ale persoanelor. În asemenea cazuri, decizia finală aparține persoanei competente, care poartă întreaga răspundere pentru aceasta.

153. Subiecții Codului au obligația de a verifica exactitatea și fiabilitatea informațiilor generate de aceste tehnologii și nu le utilizează pentru manipularea informației, dezinformare, crearea sau diseminarea de conținut fals ori înșelător sau pentru orice alt scop contrar interesului public. Utilizarea sistemelor de inteligență artificială nu înlătură răspunderea personală pentru deciziile și acțiunile întreprinse.

154. Subiectul Codului are dreptul de a-și exprima opiniile în nume propriu, inclusiv în mediul online, cu respectarea obligațiilor prevăzute de lege, evitarea discursului de ură și cu indicarea expresă că opiniile exprimate reprezintă puncte de vedere personale și nu poziția oficială a autorității publice.

155. Exprimările publice în mediul online nu trebuie să afecteze imparțialitatea funcției, prestigiul instituției sau încrederea publică în autoritatea statului.

156. Subiecții Codului se abțin de la comentarea publică a procedurilor judiciare sau administrative în curs, atunci când astfel de declarații pot influența desfășurarea acestora sau pot afecta autoritatea instituțiilor competente.

157. Se interzice utilizarea statutului oficial în campanii comerciale, promovări private sau activități care pot sugera sprijinirea unor interese private.

Secțiunea a 15-a

Prevenirea hărțuirii și a comportamentelor abuzive

158. Subiecții Codului au obligația de a preveni și descuraja comportamentele abuzive în cadrul autorității publice și de a sprijini mecanismele instituționale de raportare și soluționare a acestora, în condițiile legii.

159. Se interzice utilizarea poziției sau autorității deținute pentru a exercita orice formă de influențare necorespunzătoare, hărțuire, intimidare, presiune abuzivă, comportament degradant sau ostil în exercitarea mandatului sau a funcției, inclusiv în raporturile cu subordonații, colegii, alte autorități, cetățenii sau mass-media.

Secțiunea a 16-a

Selectarea personalului din cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică

160. Persoana cu funcție de demnitate publică asigură selectarea personalului din cabinetul propriu cu respectarea principiilor integrității, competenței, responsabilității și transparenței, ținând cont de atribuțiile funcției, competențele profesionale, experiența relevantă, reputația profesională și standardele de integritate.

161. Numirea personalului în cabinet nu poate avea la bază favoritismul, relațiile de rudenie, interesele personale sau alte considerente care pot afecta credibilitatea autorității publice.

162. Informațiile privind persoanele din cabinete se publică pe pagina web oficială a autorității, în condițiile legislației privind accesul la informații de interes public, și includ cel puțin:

162.1. numele și prenumele;

162.2. domeniul de competență și atribuțiile principale;

162.3. experiența profesională relevantă;

162.4. informații privind remunerația, în condițiile legii.

163. Persoana cu funcție de demnitate publică coordonează activitatea cabinetului cu respectarea principiilor legalității, integrității și responsabilității instituționale și răspunde pentru conduita profesională a personalului din subordine în limitele atribuțiilor sale.

Secțiunea a 17-a

Efectuarea deplasărilor de serviciu

164. Subiecții Codului efectuează deplasările de serviciu exclusiv în interes public și în legătură directă cu exercitarea atribuțiilor funcției.

165. Pe durata deplasărilor de serviciu, subiecții Codului manifestă integritate, demnitate și profesionalism, protejând imaginea autorității publice și a statului.

166. Resursele financiare și logistice aferente deplasărilor sunt utilizate în mod economic, justificat și proporțional scopului oficial al deplasării.

167. Este interzisă utilizarea deplasărilor de serviciu în interes privat.

168. Informațiile privind deplasările de serviciu se fac publice în condițiile legii, cu respectarea protecției datelor cu caracter personal și a informațiilor confidențiale.

Secțiunea a 18-a

Transparența și raportarea activității

169. Subiecții Codului asigură transparența activității și a procesului decizional prin furnizarea informațiilor de interes public, consultarea părților interesate și facilitarea participării cetățenilor, în conformitate cu Legea nr.

239/2008 privind transparența în procesul decizional, Legea nr. 148/2023 privind accesul la informațiile de interes public și cu alte acte normative.

170. Subiecții Codului contribuie la publicarea proactivă a informațiilor privind activitatea, deciziile adoptate și utilizarea resurselor publice, în limitele competenței și cu respectarea restricțiilor legale.

171. Limitările privind accesul la informații se aplică strict în temei legal și proporțional.

172. Subiecții Codului raportează periodic asupra activității desfășurate și a rezultatelor obținute, în conformitate cu cadrul normativ aplicabil sau cu reglementările interne ale autorității publice.

173. Informațiile comunicate public trebuie să fie clare, complete, verificabile și prezentate într-o manieră accesibilă.

174. Se interzice restrângerea nejustificată a accesului la informații de interes public sau utilizarea selectivă a informațiilor în scopuri de interes privat.

Capitolul IV

PREVENIREA ÎNCĂLCĂRII CODULUI DE ETICĂ ȘI CONDUITĂ

Secțiunea 1

Sistemul de prevenire a încălcării prevederilor Codului

175. Prevenirea încălcării prevederilor prezentului Cod are loc prin:

175.1. informarea și autoinstruirea proactivă a subiecților Codului;

175.2. instruirea inițială și continuă în domeniul eticii, conduitei profesionale și integrității a subiecților Codului de către Institutul Național de Administrație și Management Public, în colaborare cu Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități și instituții publice, în conformitate cu competențele acestora stabilite prin lege sau alte acte normative;

175.3. consilierea de specialitate în domeniul eticii și conduitei profesionale, în vederea aplicării prezentului Cod, asigurată de consilierul de etică;

175.4. promovarea principiilor, standardelor etice și normelor de conduită profesională în sectorul public, precum și examinarea solicitărilor privind situații complexe de etică, asigurată de către Consiliul consultativ pentru etică.

176. Activitățile de prevenire au caracter exclusiv consultativ și nu pot constitui temei pentru aplicarea sancțiunilor disciplinare.

Secțiunea a 2-a

Autoinstruirea, informarea și instruirea în domeniul eticii și integrității profesionale

177. Autoinstruirea, informarea și instruirea în domeniul eticii și integrității profesionale constituie obligații permanente ale subiecților Codului în scop preventiv.

178. Subiecții Codului au obligația de a se familiariza în mod continuu cu prevederile prezentului Cod, cu cadrul normativ în domeniul integrității și cu bunele practici relevante pentru exercitarea funcției.

179. Autoinstruirea presupune responsabilitatea individuală a subiecților Codului de a-și actualiza cunoștințele privind obligațiile de etică și integritate, inclusiv prin consultarea surselor oficiale publice ale autorităților competente.

180. Activitățile de instruire se organizează de Institutul Național de Administrație și Management Public, în format online și/sau cu prezență fizică, cu participarea autorităților și instituțiilor publice competente, după cum urmează:

180.1. în domeniul declarării averii și intereselor personale, conflictelor de interese, incompatibilităților și regimului juridic al integrității – de către Autoritatea Națională de Integritate;

180.2. în domeniul prevenirii și combaterii corupției – de către Centrul Național Anticorupție;

180.3. în alte domenii relevante pentru aplicarea uniformă a prevederilor prezentului Cod – de către alte autorități și instituții publice competente, în conformitate cu competențele acestora stabilite prin lege sau alte acte normative.

181. Participarea la activitățile de instruire nu exonerează subiecții Codului de răspunderea pentru nerespectarea prevederilor legale în domeniile menționate la pct. 179, precum și a prevederilor prezentului Cod.

Secțiunea a 3-a

Activități de instruire și informare la preluarea funcției și pe durata exercitării acesteia

182. În termen de 14 zile de la numirea în funcție, subiecții Codului au obligația de a confirma luarea la cunoștință a prevederilor prezentului Cod prin semnarea și transmiterea, în format electronic, către secretariatului Consiliului consultativ pentru etică, a unei declarații de angajament, întocmită conform modelului prevăzut în anexa la prezentul Cod.

183. Subiecții Codului se familiarizează cu cadrul normativ aplicabil domeniilor prevăzute la pct. 59, în special privind:

183.1. angajarea și promovarea în bază de merit și de integritate profesională;

183.2. respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate;

183.3. respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;

183.4. respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;

183.5. neadmiterea favoritismului;

183.6. respectarea regimului juridic al cadourilor;

183.7. neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare;
183.8. neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate;
183.9. intoleranța față de incidentele de integritate;
183.10. asigurarea transparenței în procesul decizional;
183.11. asigurarea accesului la informații de interes public;
183.12. gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile;
183.13. respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului sau a raportului de muncă și cu migrarea în sectorul privat (pantuflaj).

184. Persoanele numite pentru prima dată într-o funcție de demnitate publică și/sau într-un post din cabinetul demnitarului au obligația de a participa, în termen de cel mult 3 luni de la numire, la activități de instruire inițială în domeniul eticii și integrității profesionale organizate de Institutul Național de Administrație și Management Public, cu participarea Autorității Naționale de Integritate, a Centrului Național Anticorupție și a altor autorități și instituții publice competente, conform domeniilor prevăzute la pct. 183.

Activitățile de instruire inițială se organizează de Institutul Național de Administrație și Management Public de cel puțin patru ori pe an, în format online și/sau cu prezență fizică.

185. Institutul Național de Administrație și Management Public organizează activități de instruire continuă în domeniul eticii și integrității profesionale pentru subiecții Codului, cu participarea Autorității Naționale de Integritate, a Centrului Național Anticorupție și a altor autorități și instituții publice competente, după caz.

186. Subiecții Codului au obligația de a participa la cel puțin o activitate de instruire continuă în domeniul eticii și integrității profesionale o dată la doi ani sau ori de câte ori intervin modificări semnificative ale cadrului normativ aplicabil.

Secțiunea a 4-a

Ghiduri metodologice privind aplicarea uniformă a prevederilor Codului

187. Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități și instituții publice competente elaborează și actualizează ghiduri metodologice privind aplicarea prevederilor Codului, conform domeniilor de competență.

188. Consiliul consultativ pentru etică și consilierii de etică contribuie la elaborarea și actualizarea ghidurilor metodologice, prin formularea de recomandări, observații și propuneri rezultate din activitatea sa consultativă.

189. Consiliul consultativ pentru etică elaborează și actualizează ghiduri metodologice, recomandări și alte materiale explicative privind aplicarea uniformă a prevederilor prezentului Cod, cu consultarea Autorității Naționale de Integritate,

a Centrului Național Anticorupție și, după caz, a altor autorități și instituții publice competente.

190. Ghidurile metodologice, recomandările și materialele explicative au caracter orientativ și sunt destinate facilitării aplicării uniforme a prevederilor prezentului Cod. Acestea nu modifică și nu completează dispozițiile prezentului Cod sau ale altor acte normative.

Secțiunea a 5-a

Statutul, rolul și atribuțiile consilierului de etică

191. În scopul prevenirii încălcării principiilor de etică și a normelor de conduită profesională se instituie mecanismul de consiliere de specialitate în domeniul eticii și conduitei profesionale, realizat prin extinderea atribuțiilor de serviciu ale unui funcționar public încadrat în cadrul autorității publice unde își desfășoară activitatea subiecții Codului (în continuare – consilier de etică).

192. Rolul de consilier de etică are drept scop acordarea de suport subiecților Codului, prin consiliere de specialitate și asistență metodologică în vederea prevenirii încălcării principiilor de etică și a normelor de conduită profesională.

Activitatea de consiliere are caracter preventiv și nu substituie atribuțiile de consultanță ale Autorității Naționale de Integritate în domeniul său de activitate.

193. Atribuțiile principale ale consilierului de etică sunt următoarele:

193.1. acordă, la cerere, într-un termen rezonabil, consiliere individuală de specialitate privind aplicarea prevederilor prezentului Cod în situații concrete, cu caracter preventiv;

193.2. formulează recomandări motivate, bazate pe prevederile prezentului Cod, bunele practici și, după caz, orientările Consiliului consultativ pentru etică;

193.3. în cazul situațiilor complexe care nu pot fi soluționate de către acesta, recomandă subiectului Codului să solicite opinia consultativă a Consiliului consultativ pentru etică;

193.4. în cazul identificării unor situații care pot cădea sub incidența regimului juridic al integrității, îndrumă subiectul Codului să solicite avizul de conformitate a Autorității Naționale de Integritate, în condițiile legii;

193.5. oferă orientare metodologică subiecților Codului privind aplicarea principiilor de etică și normelor de conduită profesională, inclusiv în vederea prevenirii riscurilor de integritate aferente exercitării funcției;

193.6. contribuie la activități interne de informare și instruire în domeniul eticii și integrității profesionale;

193.7. identifică probleme recurente de etică și formulează propuneri pentru îmbunătățirea ghidurilor interne, activităților de instruire și mecanismelor de prevenire;

193.8. promovează soluționarea preventivă a dilemelor etice și încurajează solicitarea consilierii înainte de adoptarea unor decizii care pot genera riscuri de integritate sau afecta încrederea publică;

193.9. colaborează, în limitele competențelor sale, cu Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție, Oficiul Avocatului Poporului și alte autorități publice, exclusiv în scop preventiv și de informare.

194. Solicitarea consilierii de etică și conținutul consultațiilor acordate au caracter confidențial. Informațiile obținute în cadrul activității de consiliere nu pot fi divulgate fără acordul persoanei care a solicitat consilierea, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege.

195. Solicitarea consilierii de etică sau respectarea recomandărilor formulate de consilierul de etică nu poate constitui, prin ea însăși, temei pentru inițierea unei proceduri disciplinare sau pentru aplicarea unor măsuri defavorabile persoanei care a solicitat consilierea.

196. Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități și instituții publice competente contribuie la dezvoltarea capacităților profesionale ale consilierilor de etică, inclusiv prin activități de instruire, informare și suport metodologic în domeniul eticii și integrității profesionale.

197. Consilierul de etică nu examinează sesizări și nu constată abateri disciplinare.

198. Consilierul de etică este desemnat de către conducătorul autorității publice pentru un mandat de patru ani, cu posibilitatea reînnoirii o singură dată, cu respectarea principiului rotației periodice în exercitarea acestei funcții.

199. Rolul și atribuțiile consilierului de etică sunt exercitate de către un funcționar public încadrat în cadrul autorității publice care îndeplinește cumulativ următoarele condiții:

199.1. are experiență profesională de cel puțin trei ani în funcția publică sau în serviciul public;

199.2. se bucură de o reputație ireproșabilă și nu a fost supus anterior răspunderii disciplinare, contravenționale sau penale pentru fapte săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției;

199.3. nu se află în situații de incompatibilitate sau conflict de interese, potrivit legislației.

200. Consilierul de etică își exercită atribuțiile cu respectarea principiilor legalității, imparțialității, confidențialității și independenței profesionale în formularea recomandărilor.

201. În exercitarea atribuțiilor stabilite în prezenta secțiune, consilierul de etică este subordonat administrativ conducătorului autorității publice din cadrul administrației publice centrale în care este încadrat și, după caz, conducătorului subdiviziunii interne în care activează, exclusiv sub aspectul raporturilor de serviciu.

202. Consilierul de etică își exercită atribuțiile independent din punct de vedere profesional și exclusiv în baza prezentului Cod, a cadrului normativ și a standardelor de etică.

203. Consilierul de etică nu poate primi indicații privind conținutul recomandărilor formulate în conformitate cu pct. 193.2.

204. Este interzisă orice formă de ingerință, presiune, intimidare, represalii sau influență asupra activității consilierului de etică în legătură cu exercitarea atribuțiilor sale.

205. Consilierul de etică nu poate fi tras la răspundere disciplinară, civilă sau de altă natură pentru recomandările formulate cu bună-credință și în limitele competențelor sale.

Secțiunea a 6-a

Statutul, rolul, componența și atribuțiile Consiliului consultativ pentru etică

206. Consiliul consultativ pentru etică (în continuare – Consiliu) este un organ colegial, fără personalitate juridică, cu rol consultativ și metodologic, constituit în scopul sprijinirii aplicării uniforme a prezentului Cod și al prevenirii încălcării principiilor de etică și normelor de conduită profesională de către subiecții acestuia.

207. Consiliul contribuie la consolidarea culturii integrității în administrația publică centrală, prin orientare metodologică, emiterea de opinii consultative și formularea de recomandări preventive.

208. Consiliul își exercită atribuțiile în mod independent, imparțial și fără ingerințe politice sau administrative, în limitele competențelor prevăzute de prezentul Cod.

209. Exercițarea atribuțiilor Consiliului nu poate aduce atingere competențelor legale ale autorităților publice și se realizează cu respectarea principiului separației și echilibrului puterilor în stat.

210. Consiliul este constituit din cinci membri permanenți și doi supleanți, desemnați din cadrul autorităților administrației publice centrale, al societății civile și al mediului academic. Membrii trebuie să dețină competență profesională și experiență relevantă în domeniul eticii și integrității publice, al managementului resurselor umane și/sau al administrației publice. Componența Consiliului trebuie să asigure un echilibru între expertiza instituțională și cea independentă, precum și respectarea principiilor egalității, nediscriminării și reprezentativității profesionale.

211. Membrii Consiliului sunt selectați și numiți în baza unor criterii transparente de competență, experiență profesională, reputație ireproșabilă și integritate. Nu pot fi membri ai Consiliului persoanele sancționate pentru încălcări de integritate sau aflate în situații de incompatibilitate ori conflict de interese, precum și persoanele care au fost supuse anterior răspunderii disciplinare, contravenționale sau penale pentru fapte săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției.

212. Membrii Consiliului sunt numiți de Prim-ministru pentru un mandat de patru ani. Membrii desemnați din partea societății civile sunt selectați prin concurs public organizat în condiții de transparență de către Cancelaria de Stat.

213. Secretariatul Consiliului este asigurat de către Cancelaria de Stat și oferă acestuia suport organizatoric și administrativ. Persoana care asigură secretariatul nu este membru al consiliului și nu participă la deliberări și la vot.

214. Membrii Consiliului exercită mandatul în mod independent și nu solicită și nu acceptă instrucțiuni din partea autorităților publice, partidelor politice sau altor persoane.

215. Mandatul membrilor Consiliului încetează sau este revocat înainte de expirarea acestuia numai în următoarele situații:

215.1. încălcarea gravă sau repetată a obligațiilor prevăzute de prezentul Cod sau de regulamentul intern al Consiliului;

215.2. aplicarea unei sancțiuni disciplinare sau rămânerea definitivă a unui act de constatare privind încălcarea regimului juridic al integrității;

215.3. aplicarea unei sancțiuni contravenționale pentru fapte săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției;

215.4. condamnarea prin hotărâre judecătorească definitivă pentru săvârșirea unei infracțiuni;

215.5. imposibilitatea exercitării mandatului pentru o perioadă mai mare de 6 luni;

215.6. absența nemotivată de la trei ședințe consecutive sau de la mai mult de jumătate din ședințele anuale;

215.7. depunerea cererii de retragere din cadrul Consiliului;

215.8. încetarea raporturilor de serviciu cu persoana juridică în care activează.

216. În cazul stabilit la pct. 215.7 încetarea mandatului se dispune de către Prim-ministru, iar în cazurile stabilite la pct. 215.1, 215.5 și 215.6 revocarea se dispune de către Prim-ministru în baza unei proceduri transparente și cu asigurarea dreptului la apărare.

217. În cazurile stabilite la pct. 215.2–215.4 revocarea intervine de drept.

218. Consiliul se întrunește în ședințe ordinare cel puțin o dată pe trimestru și, în ședințe extraordinare, ori de câte ori este necesar, la convocarea președintelui Consiliului sau la solicitarea a cel puțin o treime din membrii săi.

219. Ședințele Consiliului sunt deliberative și sunt legal constituite în prezența majorității membrilor. Opiniile consultative și recomandările se adoptă cu votul majorității membrilor prezenți.

220. Procedura de convocare, ordinea de zi, cvorumul, modul de adoptare a actelor și alte aspecte organizatorice se stabilesc prin regulamentul intern al Consiliului.

221. Membrii Consiliului au obligația de a declara orice conflict de interese și de a se abține de la examinarea situațiilor în care se află într-o asemenea situație.

222. Consiliul are următoarele atribuții principale:

222.1. emite opinii consultative motivate privind aplicarea prezentului Cod în partea ce ține de principiile de etică și normele de conduită profesională;

222.2. contribuie la elaborarea și actualizarea ghidurilor și materialelor metodologice privind aplicarea principiilor de etică și a normelor de conduită profesională;

222.3. contribuie la îmbunătățirea cadrului normativ sau instituțional privind etica și integritatea în sectorul public prin oferirea recomandărilor sistemice;

222.4. analizează tendințele și riscurile etice identificate în aplicarea Codului și formulează recomandări preventive;

222.5. promovează aplicarea corespunzătoare a principiilor și standardelor etice, normelor de conduită profesională în cadrul autorităților publice;

222.6. aprobă regulamentul intern și alte documente necesare organizării activității sale;

222.7. publică rapoarte de evaluare privind aplicarea Codului;

222.8. colaborează cu autoritățile competente în domeniul integrității, în limitele atribuțiilor sale.

223. Activitatea Consiliului se desfășoară cu respectarea principiilor transparenței și confidențialității. Datele cu caracter personal și informațiile sensibile sunt protejate conform legii.

224. Consiliul nu examinează sesizări privind posibile încălcări ale prezentului Cod și nu aplică sancțiuni disciplinare, aceste atribuții revenind Comisiei de etică și, după caz, autorităților competente, în condițiile legii.

Secțiunea a 7-a

Opiniile consultative ale Consiliului în materie de conduită etică

225. Consiliul emite opinii consultative privind acțiunile, inacțiunile sau intențiile subiectului Codului, evaluate din perspectiva conduitei etice și a respectării principiilor și normelor prevăzute de prezentul Cod, la cererea acestuia sau din proprie inițiativă, în scop preventiv și în limitele competențelor sale.

226. Opiniile Consiliului se referă exclusiv la aplicarea prezentului Cod și nu substituie atribuțiile autorităților competente în materie disciplinară, contravențională, penală sau de integritate.

227. În opinia emisă, Consiliul formulează o poziție motivată cu privire la caracterul conform sau neconform al situației analizate din perspectiva conduitei etice, în raport cu principiile și normele prevăzute de prezentul Cod.

228. Opinia Consiliului cuprinde în mod obligatoriu:

228.1. descrierea situației examinate;

228.2. analiza prevederilor relevante ale prezentului Cod;

228.3. concluziile privind conformitatea sau, după caz, privind neconformitatea;

228.4. recomandări privind măsurile necesare pentru prevenirea sau înlăturarea neconformităților, după caz.

229. Opinia se adoptă prin votul majorității membrilor prezenți, cu respectarea condițiilor de cvorum prevăzute de regulamentul intern.

230. Opinia se comunică solicitantului în termen de cel mult 30 de zile de la data înregistrării cererii. În cazuri justificate, termenul poate fi prelungit o singură dată, cu informarea solicitantului.

231. Opiniile Consiliului au caracter consultativ, nu constituie acte administrative și nu produc efecte juridice directe.

232. Solicitarea și respectarea unei opinii consultative emise cu bună-credință pot fi avute în vedere la evaluarea conduitei etice a subiectului Codului.

233. Opiniile Consiliului se publică pe site-ul web oficial al Guvernului, într-o formă anonimată, cu respectarea legislației privind protecția datelor și a informațiilor protejate, contribuind la dezvoltarea unei practici unitare în materie de etică publică.

Secțiunea a 8-a

Consilierea de specialitate și asistența metodologică

234. Consiliul oferă consiliere de specialitate și asistență metodologică subiecților Codului privind interpretarea și aplicarea prevederilor prezentului Cod, în scopul prevenirii riscurilor de integritate și al asigurării unei conduite conforme standardelor etice.

235. Subiecții Codului pot solicita, în mod confidențial, opinia Consiliului în situații complexe sau de principiu privind aplicarea prezentului Cod, inclusiv atunci când aspectele respective depășesc nivelul de clarificare oferit de consilierul de etică din cadrul autorității publice.

236. Consilierea are caracter preventiv și se realizează la cererea persoanei vizate sau, în situații de interes sistemic, din inițiativa Consiliului, în condițiile stabilite prin regulamentul intern.

237. Opiniile și recomandările formulate au caracter consultativ, nu constituie acte administrative și nu produc efecte juridice directe.

238. Solicitarea unei opinii și conformarea cu bună-credință la recomandările formulate pot constitui circumstanțe relevante în aprecierea conduitei subiectului Codului, fără a exonera de răspundere în condițiile legii.

239. Identitatea solicitantului și conținutul consultării sunt protejate, în condițiile legii și ale regulamentului intern, cu respectarea principiilor confidențialității și protecției datelor.

Secțiunea a 9-a

Raportarea publică privind aplicarea Codului

240. Consiliul publică, până la data de 31 martie a anului următor, raportul anual de activitate.

241. Consiliul publică, o dată la trei ani, raportul de evaluare sistemică privind aplicarea prezentului Cod, pe baza informațiilor agregate și anonimizate, fără a include evaluări individuale sau referiri nominale la subiecții Codului.

Raportul de evaluare sistemică analizează tendințele, bunele practici și vulnerabilitățile în materie de conduită etică și formulează recomandări pentru îmbunătățirea cadrului normativ și a mecanismelor de prevenire.

242. Structura și conținutul rapoartelor se stabilesc de către Consiliu.

243. Rapoartele se publică pe site-ul web oficial al Guvernului și se transmit Președintelui Republicii Moldova, Prim-ministrului Republicii Moldova, Autorității Naționale de Integritate și Centrului Național Anticorupție.

244. Recomandările formulate pot sta la baza actualizării prevederilor Codului și a ajustării politicilor publice în domeniul eticii și integrității în sectorul public.

Capitolul V

EXAMINAREA ABATERILOR DE CONDUITĂ ETICĂ

Secțiunea 1

Statutul și principiile de funcționare ale Comisiei de etică

245. Comisia de etică (în continuare – Comisia) este un organ colegial fără personalitate juridică, independent în activitatea sa, cu atribuții de examinare și constatare a respectării principiilor de etică și a normelor de conduită profesională prevăzute de prezentul Cod.

246. Comisia își exercită atribuțiile în baza principiilor de autonomie funcțională și decizională, imparțialitate și independență, fără a substitui sau interfera cu competențele autorităților prevăzute de Constituție sau de legile speciale.

247. Activitatea Comisiei se bazează pe principiile legalității, proporționalității, obiectivității, contradictorialității, dreptului la apărare și transparenței.

248. Comisia examinează exclusiv aspecte de conduită etică și nu aplică sancțiuni disciplinare, contravenționale sau penale.

249. Constatările Comisiei nu aduc atingere competențelor constituționale ale Președintelui Republicii Moldova, Parlamentului, Guvernului sau altor autorități publice.

Secțiunea a 2-a

Componenta, independența și mandatul Comisiei

250. Comisia este constituită din cinci membri permanenți și doi supleanți, dintre care un președinte ales prin vot de membrii Comisiei.

251. Comisia are următoarea componență:

251.1. un reprezentant desemnat de Ministerul Justiției;

251.2. un reprezentant desemnat de Cancelaria de Stat;

251.3. un expert independent în domeniul eticii și integrității publice, selectat prin concurs public, în modul stabilit de Prim-ministrul Republicii Moldova;

251.4. un reprezentant al mediului academic, desemnat de Prim-ministrul Republicii Moldova;

251.5. un reprezentant al societății civile selectat prin concurs public, în modul stabilit de Prim-ministrul Republicii Moldova.

252. Membrii sunt selectați și numiți în baza criteriilor de competență profesională, experiență relevantă, reputație ireproșabilă și integritate, conform procedurilor stabilite de autoritatea publică care îi desemnează.

253. Mandatul membrilor este de patru ani, cu posibilitatea reînnoirii o singură dată.

254. Membrii exercită mandatul în mod independent și nu pot primi sau solicita instrucțiuni din partea autorităților sau entităților care i-au desemnat.

255. Secretariatul Comisiei este asigurat de către Cancelaria de Stat și oferă acestuia suport organizatoric și administrativ. Persoana care asigură secretariatul nu este membru al comisiei și nu participă la deliberări și la vot.

256. Mandatul membrilor Comisiei încetează sau este revocat înainte de expirarea acestuia numai pentru motive temeinic justificate, prevăzute de lege, cu respectarea dreptului la apărare, inclusiv în următoarele situații:

256.1. imposibilitatea obiectivă de exercitare a funcției pe o perioadă mai mare de 3 luni consecutive;

256.2. încălcarea gravă sau repetată a obligațiilor prevăzute de prezentul Cod sau de regulamentul intern al Comisiei;

256.3. aplicarea unei sancțiuni disciplinare sau rămânerea definitivă a unui act de constatare emis de către Autoritatea Națională de Integritate;

256.4. aplicarea unei sancțiuni contravenționale pentru fapte săvârșite în timpul serviciului sau în legătură cu exercitarea atribuțiilor funcției;

256.5. condamnarea definitivă pentru o infracțiune săvârșită cu intenție;

256.6. pierderea condițiilor de eligibilitate prevăzute de lege pentru exercitarea calității de membru al Comisiei;

256.7. nerespectarea obligației de imparțialitate, confidențialitate sau independență în exercitarea mandatului;

256.8. încălcarea gravă a normelor de etică profesională sau a conduitei ireproșabile;

256.9. încetarea raporturilor de serviciu cu autoritatea sau persoana juridică de către care a fost desemnat.

257. În cazul stabilit la pct. 256.9 încetarea mandatului se dispune de către Prim-ministru, iar în cazurile stabilite la pct. 256.1, 256.2, 256.6–256.8 revocarea

se dispune de către Prim-ministru în baza unei proceduri transparente și cu asigurarea dreptului la apărare.

258. În cazurile stabilite la pct. 256.3–256.5 revocarea intervine de drept.

259. Comisia are următoarele atribuții principale:

259.1. examinează sesizările privind presupusele încălcări ale principiilor de etică și ale normelor de conduită profesională;

259.2. constată existența sau inexistența abaterilor de etică;

259.3. întocmește rapoarte motivate privind constatările și recomandările formulate;

259.4. după caz, sesizează autoritățile competente atunci când constată elemente ale unei abateri disciplinare, contravenții sau infracțiuni;

259.5. aprobă regulamentul intern privind procedura de examinare a sesizărilor;

259.6. exercită alte atribuții prevăzute de prezentul Cod.

260. Comisia nu aplică sancțiuni disciplinare, iar deciziile acesteia au caracter consultativ. Constatările Comisiei pot fi luate în considerare la luarea unei decizii de către autoritatea competentă.

261. Comisia publică anual, până la data de 31 martie, pe pagina web oficială a Guvernului, un raport public de activitate. Cazurile individuale se publică doar în condițiile legii și cu respectarea principiului proporționalității.

Secțiunea a 3-a

Examinarea sesizărilor

262. Comisia examinează sesizările privind presupuse abateri de conduită etică ale subiecților Codului.

263. Sesizările pot fi depuse de persoane fizice sau juridice, autorități și instituții publice sau din oficiu, în cazul informațiilor publice verosimile, cu respectarea prevederilor art.74 din Codul administrativ al Republicii Moldova nr.116/2018.

264. În cazul Prim-ministrului Republicii Moldova, examinarea se realizează exclusiv la solicitarea acestuia.

265. Procedura se desfășoară cu respectarea principiilor legalității, imparțialității, contradictorialității și dreptului la apărare.

266. Persoana vizată are dreptul:

266.1. să fie informată despre obiectul sesizării;

266.2. să prezinte explicații și probe;

266.3. să fie audiată;

266.4. să fie asistată de un reprezentant.

267. Examinarea se finalizează în termen de 60 de zile, cu posibilitatea prelungirii motivate.

- 268.** În urma examinării sesizării, Comisia poate:
- 268.1. constata inexistența unei abateri de conduită etică;
 - 268.2. constata existența unei abateri de conduită etică;
 - 268.3. formula recomandări pentru remedierea situației și pentru alinierea conduitei persoanei vizate la principiile și normele prezentului Cod;
 - 268.4. formula o recomandare de conformare adresată persoanei vizate sau autorității publice competente;
 - 268.5. adopta o constatare publică motivată care poate fi făcută publică în condițiile legii;
 - 268.6. sesiza autoritățile competente atunci când sunt identificate indicii privind săvârșirea unei abateri disciplinare, unei contravenții sau a unei infracțiuni.
- 269.** Măsurile prevăzute la pct. 268 au caracter preventiv și proporțional și nu constituie sancțiuni disciplinare.
- 270.** Constatările și recomandările Comisiei au caracter etic și preventiv și nu substituie competențele persoanelor sau organelor investite cu competența legală de sancționare sau, după caz, ale altor autorități publice în examinarea cauzelor disciplinare, contravenționale sau penale.
- 271.** Publicarea constatărilor se face cu respectarea principiului proporționalității și a protecției datelor.
- 272.** Conformarea voluntară și cu bună-credință la recomandările Comisiei poate constitui circumstanță atenuantă în eventualele proceduri ulterioare.
- 273.** În termen de cel mult 15 zile lucrătoare de la recepționarea constatării Comisiei de etică privind existența unei abateri, persoana sau organul investit cu competența legală de sancționare are obligația de a examina raportul și de a dispune:
- 273.1. în cazul personalului din cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică – aplicarea uneia dintre sancțiunile disciplinare prevăzute de Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică;
 - 273.2. în cazul persoanelor cu funcție de demnitate publică – examinarea oportunității revocării/eliberării din funcție sau recomandarea depunerii demisiei de onoare, în condițiile Legii nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.
- 274.** Despre măsurile disciplinare sau administrative dispuse, persoana sau organul investit cu competența legală de sancționare informează Comisia de etică în termen de 5 zile lucrătoare de la adoptarea deciziei.

Capitolul VI

RĂSPUNDEREA JURIDICĂ

- 275.** Încălcarea prevederilor prezentului Cod constituie abatere de conduită etică.

276. În funcție de natura și gravitatea faptei, aceasta poate atrage răspundere disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în conformitate cu cadrul normativ.

277. Constatările Comisiei pot constitui temei pentru sesizarea autorităților competente, în condițiile cadrului normativ.

Anexă

DECLARAȚIE DE ANGAJAMENT

Subsemnatul(a) _____, numit(ă) în funcția de _____, în cadrul
(numele, prenumele persoanei) (titlul funcției)

_____,
(denumirea autorității publice)

declar că:

- am luat cunoștință de prevederile Codului de etică și conduită al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora;
- înțeleg drepturile și obligațiile care îmi revin potrivit acestuia;
- mă angajez să respect principiile de etică și normele de conduită profesională prevăzute de Cod pe întreaga durată a exercitării funcției.

Data _____

Semnătura electronică

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită

al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora și modificarea unor acte normative

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului a fost elaborat de Cancelaria de Stat, în colaborare cu Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală, în calitate de reprezentant titular al Republicii Moldova la Grupul de State împotriva Corupției (GRECO).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
<i>2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ</i>
Proiectul actului normativ este determinat de necesitatea alinierii cadrului normativ național la standardele și bunele practici europene în materie de etică și integritate publică. Acțiunea se încadrează în setul de măsuri din Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025 (măsura 9.2), și în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (Cluster nr. 1, Criteriul politic, Reforma administrației publice). Documentul răspunde recomandărilor formulate în rapoartele GRECO din cadrul Rundeii a V-a de evaluare, care au subliniat în mod repetat necesitatea adoptării unui cod de conduită dedicat persoanelor care exercită funcții executive de top (Prim-ministru, viceprim-miniștri, miniștri, secretari de stat, secretari de stat ai Guvernului, Secretarul general al Guvernului, Secretarul general al Președinției, consilieri prezidențiali și ministeriali). Întrucât Republica Moldova dispune în prezent doar de reglementări generale aplicabile funcționarilor publici, fără un cadru normativ dedicat persoanelor cu funcții de demnitate publică, GRECO a solicitat consolidarea normelor de etică și instituirea unor reguli clare privind conflictele de interese, acceptarea cadourilor și alte situații de vulnerabilitate, pentru a reduce riscurile de corupție la nivel înalt și a asigura transparența și responsabilitatea exercitării funcțiilor de demnitate publică. Astfel, actul normativ este elaborat în contextul necesității consolidării integrității, responsabilității și credibilității în exercitarea funcțiilor de demnitate publică și a activității personalului din cabinetele acestora, precum și al informării cetățenilor cu privire la standardele etice aplicabile. Consolidarea integrității în exercitarea unei funcții de demnitate publică reprezintă o condiție esențială pentru buna guvernare, funcționarea eficientă a administrației publice și menținerea încrederii cetățenilor în instituțiile statului. Temeiul legal al elaborării proiectului îl constituie art. 5³ alin. (1) din Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, introdus prin Legea nr. 154/2026 privind modificarea unor acte normative (promovarea eticii profesionale și modernizarea sistemului de management al resurselor umane în administrația publică), potrivit căruia principiile de etică și normele de conduită profesională aplicabile membrilor Guvernului și altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat sunt stabilite prin hotărâre a Guvernului. În conformitate cu alin. (2) al articolului menționat, principiile de etică și normele de conduită profesională aplicabile persoanelor cu funcții de demnitate publică, altele decât celea menționate la alin. (1), se stabilesc prin actele autorităților publice abilitate cu competența respectivă. Complementar, în temeiul art. 15¹ alin. (3) din Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, personalul încadrat în cabinetele persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat respectă principiile de etică și normele de conduită profesională

aprobate de Guvern conform art. 5³ din Legea nr. 199/2010. Totodată, principiile de etică și normele de conduită profesională pentru personalul din cabinetele altor demnitari decât cei prevăzuți la alin. (3) la art. 5³, sunt stabilite prin actele autorităților publice abilitate cu competența respectivă.

În acest scop, prin Ordinul Secretarului general al Guvernului nr. 297 din 28 octombrie 2025 a fost constituit grupul de lucru interinstituțional pentru elaborarea cadrului normativ și metodologic aferent Codului de etică și conduită aplicabil persoanelor cu funcții de demnitate publică, format din reprezentanți ai Cancelariei de Stat, Ministerului Justiției, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate și Procuraturii Generale.

La elaborarea proiectului a fost valorificată expertiza internațională. În perioada 16–17 februarie 2026, membrii grupului de lucru au participat la atelierul de lucru „Supporting the Development of a Code of Conduct for Persons Entrusted with Executive Functions (PTEFs)”, organizat de OSCE/ODIHR. Concomitent, grupul de lucru a beneficiat de expertiza experților din Croația, cu suportul Folke Bernadotte Academy, agenția suedeză pentru pace, securitate și dezvoltare.

Totodată, intrarea în vigoare a hotărârii este propusă pentru data de 1 ianuarie 2027, termen care permite autorităților publice să întreprindă măsurile organizatorice necesare implementării noilor mecanisme instituționale, desfășurării activităților de informare și instruire și asigurării aplicării uniforme a prevederilor Codului.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative

În prezent, cadrul normativ național reglementează conduita funcționarilor publici prin Legea nr. 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public. Totuși, aceste reglementări se aplică exclusiv funcționarilor publici cu statut general, lăsând neacoperite persoanele cu funcții de demnitate publică și personalul din cabinetele acestora. Această diferențiere a generat un dezechilibru sistemic și o lacună legislativă în privința standardelor etice aplicabile persoanelor care exercită atribuții executive la nivel înalt, în privința cărora exigențele de integritate ar trebui să fie cele mai ridicate.

Această vulnerabilitate a fost reliefată constant în rapoartele de evaluare ale Grupului de State împotriva Corupției (GRECO). În special, Raportul de conformitate din cadrul Rundeii a V-a de evaluare, publicat la 9 aprilie 2026, a subliniat necesitatea unor progrese suplimentare semnificative, impunând autorităților raportarea măsurilor întreprinse privind recomandările restante până la data de 30 septembrie 2027. GRECO a evidențiat că lipsa unui cadru dedicat înalților demnitari reduce eficiența măsurilor anticorupție și creează incertitudine juridică privind limitele de comportament acceptabil la nivelul conducerii executive a statului.

Deficiențele cadrului normativ actual nu se limitează doar la absența normelor de conduită, ci privesc și lipsa unor mecanisme instituționalizate de consiliere, prevenire și monitorizare etică. În lipsa unor reguli specifice, situații vulnerabile precum gestionarea conflictelor de interese, regimul cadourilor și al beneficiilor, interacțiunile cu reprezentanții intereselor private, restricțiile la încetarea mandatului, raportului de muncă sau de serviciu, dar și aspectele moderne privind conduita în spațiul digital sau utilizarea responsabilă a tehnologiilor și sistemelor de inteligență artificială rămân reglementate fragmentar sau chiar neacoperite.

Lipsa unui cadru clar de conduită poate conduce la interpretări neuniforme în procesul decizional și poate crea vulnerabilități în ceea ce privește respectarea principiilor de integritate și promovarea interesului public. În același timp, absența unor mecanisme consultative specializate, precum Consiliul consultativ pentru etică și Comisia de etică, limitează posibilitatea analizării și soluționării, într-un mod consecvent și transparent, a situațiilor ce vizează comportamente ne-etice ale demnitarilor care nu constituie infracțiuni sau alte forme de răspundere prevăzute de lege.

Având în vedere datele din Raportul privind funcția publică și statutul funcționarului public pentru anul 2025, precum și structura autorităților administrației publice centrale, prezentul proiect de hotărâre de Guvern urmează să se aplice unui grup țintă estimat la circa 300 – 350 de persoane.

Această categorie include membrii Guvernului, Secretarul general al Guvernului, secretarii de stat, conducătorii autorităților administrative din subordinea Guvernului și din subordinea ministerelor care dețin statut de persoană cu funcție de demnitate publică, conducătorii oficiilor teritoriale ale Cancelariei de Stat, precum și personalul încadrat în cabinetele acestora.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul hotărârii Guvernului are ca obiect aprobarea Codului de etică și conduită al membrilor Guvernului, altor persoane cu funcție de demnitate publică care activează în cadrul administrației publice centrale de specialitate, al Cancelariei de Stat și al personalului din cabinetele acestora (în continuare – Cod), în vederea consolidării cadrului normativ aplicabil în domeniul eticii și integrității, prevenirii riscurilor de corupție și asigurării exercitării funcțiilor publice exclusiv în interes public.

Prin adoptarea Codului se urmărește instituirea unui set unitar de principii și reguli de conduită care să faciliteze aplicarea consecventă și uniformă a standardelor de conduită etică și să contribuie la consolidarea responsabilității instituționale și a încrederii cetățenilor în autoritățile administrației publice centrale.

Proiectul nu instituie un regim juridic nou în materia integrității, ci transpune într-un instrument normativ unitar și accesibil obligațiile și standardele deja consacrate de legislația în vigoare, dezvoltând și sistematizând dispozițiile aplicabile într-o manieră care să faciliteze interpretarea și aplicarea lor uniformă. Totodată, proiectul completează cadrul normativ existent prin introducerea unor mecanisme instituționale și procedurale cu caracter preventiv, menite să sprijine respectarea normelor de conduită etică și gestionarea riscurilor de integritate.

În acest sens, proiectul stabilește domeniul de aplicare al Codului și categoriile de persoane cărora acesta li se aplică. De asemenea, sunt consacrate principiile fundamentale care trebuie să guverneze exercitarea funcției, după cum urmează:

- *prioritatea interesului public și supremația legii;*
- *integritatea și prevenirea conflictelor de interese;*
- *obiectivitatea, imparțialitatea și profesionalismul;*
- *responsabilitatea publică și răspunderea individuală;*
- *transparența, deschiderea și onestitatea;*
- *administrarea responsabilă a resurselor publice;*
- *leadership etic și conduită publică;*
- *loialitatea instituțională, responsabilitate în exercitarea funcției și respectarea mandatului public;*
- *respectarea demnității umane, a drepturilor și libertăților fundamentale, egalitatea de tratament și nediscriminarea;*
- *buna guvernare, orientarea către interesul cetățeanului și calitatea serviciului public.*

Totodată, Codul reglementează principalele norme de conduită profesională aplicabile subiecților săi, inclusiv obligațiile privind declararea averii și a intereselor personale, prevenirea și soluționarea conflictelor de interese, respectarea regimului incompatibilităților, acceptarea cadourilor, restricțiile aplicabile după încetarea mandatului sau a raporturilor de muncă, utilizarea resurselor publice, participarea la procedurile de achiziții publice, relațiile cu reprezentanții intereselor private, mass-media și alte persoane terțe, conduita în mediul online și utilizarea sistemelor de inteligență artificială, precum și prevenirea hărțuirii și a altor comportamente incompatibile cu exercitarea funcției publice. De asemenea, sunt reglementate reguli privind selectarea transparentă a personalului din cabinete, efectuarea deplasărilor de serviciu și obligațiile referitoare la transparența activității, inclusiv publicarea informațiilor privind personalul cabinetelor, în condițiile legii.

Un element de noutate al proiectului îl constituie instituirea unor mecanisme instituționale dedicate prevenirii încălcărilor normelor de etică și sprijinirii aplicării unitare a Codului.

În acest scop, proiectul prevede desemnarea, în cadrul fiecărei autorități publice vizate, a unui *consilier de etică*, prin extinderea atribuțiilor de serviciu ale unui funcționar public, cu rol de acordare a consultanței confidențiale în materie de etică și integritate și de promovare a culturii organizaționale bazate pe respectarea standardelor de conduită. Proiectul nu prevede instituirea de unități de personal suplimentare.

Conex, se instituie *Consiliul consultativ pentru etică*, ca organ colegial cu rol consultativ și metodologic, responsabil de emiterea opiniilor consultative (publicate în formă anonimată), co-elaborarea recomandărilor și ghidurilor metodologice și sprijinirea aplicării uniforme a prevederilor Codului. Totodată, proiectul reglementează constituirea *Comisiei de etică*, organ colegial independent în exercitarea atribuțiilor sale, competent să examineze sesizările privind încălcarea normelor de conduită și să adopte constatări cu caracter consultativ, pe baza cărora conducătorul autorității competente dispune măsurile prevăzute de lege.

În completarea acestor mecanisme, proiectul instituie un sistem integrat de prevenire și promovare a integrității, în cadrul căruia Institutul Național pentru Administrație și Management Public asigură organizarea programelor de instruire inițială și continuă pentru subiecții Codului, în cooperare cu Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități competente. Sistemul include, de asemenea, elaborarea ghidurilor metodologice, acordarea de consiliere de specialitate și evaluarea periodică a modului de aplicare a normelor de conduită. Totodată, sunt consolidate mecanismele de raportare și protecție a avertizorilor de integritate și este reglementată evidența interacțiunilor cu reprezentanții intereselor private, inclusiv prin instituirea obligației de ținere a unui registru intern și de publicare anuală a informațiilor relevante.

Proiectul stabilește cadrul general privind răspunderea pentru încălcarea dispozițiilor Codului, precizând că nerespectarea acestuia poate atrage, după caz, răspunderea disciplinară, civilă, contravențională sau penală, în condițiile legislației aplicabile. Constatările Comisiei de etică au caracter consultativ și pot constitui temei pentru sesizarea autorităților competente, fără a substitui competențele legale ale acestora.

Obiectivele urmărite prin adoptarea proiectului constau în instituirea, începând cu 1 ianuarie 2027, a unui cadru unic de etică și conduită aplicabil unui număr estimativ de *cca 300–350 de persoane* cu funcții de demnitate publică și membri ai cabinetelor acestora, operaționalizarea mecanismelor instituționale de prevenire prin desemnarea consilierilor de etică și constituirea Consiliului consultativ pentru etică și a Comisiei de etică, asigurarea familiarizării subiecților cu prevederile Codului prin confirmarea luării la cunoștință și instruirea persoanelor nou-numite, precum și monitorizarea sistematică a aplicării acestuia prin rapoarte anuale și evaluări periodice.

Proiectul propune extinderea misiunii și atribuțiilor Institutului Național pentru Administrație și Management Public în vederea consolidării capacității instituționale de promovare a eticii și integrității în administrația publică. În acest sens, Institutul va asigura organizarea activităților de informare, de instruire inițială și continuă destinate persoanelor cu funcții de demnitate publică și personalului din cabinetele acestora, în cooperare cu Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și alte autorități competente. Totodată, în anul 2025, INAMP a preluat procesul de implementare a programului național de leadership în serviciul public SPRINT fără alocarea de personal. În acest sens, personalul de specialitate va fi majorat cu 3 unități de personal în următoarele subdiviziuni:

- 1) Serviciul dezvoltarea profesională a funcționarilor publici de conducere de nivel superior (redenumită în Serviciul dezvoltarea leadership-ului și integrității în administrația publică) – 1 unitate de personal;
- 2) Direcția dezvoltare profesională inițială, continuă și formare de formatori – 1 unitate de personal cu atribuții de organizare și desfășurare a programului național SPRINT;
- 3) Serviciul finanțe, contabilitate și patrimoniu – 1 unitate de personal cu atribuții în domeniul achizițiilor publice.

Instituirea unei unități de personal în domeniul achizițiilor publice este justificată de creșterea cu aproximativ 50% a volumului activităților de planificare, organizare și desfășurare a procedurilor de achiziții publice, precum și de intensificarea activităților aferente monitorizării executării contractelor și raportării în domeniu.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

În procesul de elaborare a proiectului au fost analizate trei opțiuni de intervenție normativă:

Opțiunea I: A nu face nimic

Această opțiune presupunea menținerea cadrului normativ actual, bazat doar pe prevederile generale din Legea nr. 199/2010 cu privire la persoanele cu funcții de demnitate publică și Legea nr. 80/2010 cu privire la statutul personalului din cabinetul persoanelor cu funcții de demnitate publică, fără aprobarea unui act normativ secundar unificat și fără crearea mecanismelor instituționale de prevenire (consilier de etică, Consiliu consultativ, Comisie de etică).

Această opțiune a fost respinsă deoarece menținea vulnerabilitățile sistemice privind lipsa de claritate a regulilor etice, perpetua imposibilitatea aplicării efective a răspunderii disciplinare pentru abateri etice nepenale și ducea la neexecutarea recomandărilor imperative ale Grupului de State împotriva Corupției (GRECO), expunând statul la riscuri reputaționale pe plan internațional.

Opțiunea II: Adoptarea unui cadru unitar complex pentru toate categoriile de demnitari

Această opțiune viza reglementarea unitară și simultană a conduitei tuturor persoanelor cu funcții de demnitate publică din toate puterile statului (executivă, legislativă, judecătorească) printr-un singur act normativ aprobat de Guvern. Opțiunea a fost analizată, dar din considerente de ordin constituțional și tehnic-legislativ nu este aplicabilă, ținând cont ca anumite categorii de demnitari (ex. judecătorii, procurorii, deputații, primarii) beneficiază de reglementări specifice privind etica și statutul, garantate prin legi organice speciale și prin principiul separației puterilor în stat. Instituirea unui cod general aplicabil tuturor demnitarilor prin hotărâre de Guvern ar fi generat suprapuneri normative, neclarități privind competențele de aplicare a sancțiunilor și potențiale conflicte de atribuții instituționale.

Opțiunea III: Adoptarea unui Cod de etică și conduită dedicat administrației publice centrale de specialitate, cu extindere etapizată (recomandată)

Opțiunea recomandată constă în adoptarea unui cod de etică și conduită dedicat persoanelor cu funcții de demnitate publică din cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate, Cancelariei de Stat și personalului din cabinetele acestora, ca instrument normativ unitar de prevenire și promovare a integrității.

Aplicarea inițială a Codului la această categorie de subiecți reprezintă o soluție etapizată, justificată atât din perspectivă juridică, cât și administrativă. Din punct de vedere normativ, se evită suprapunerile cu reglementările specifice ale altor autorități, iar din perspectivă administrativă, implementarea graduală permite operaționalizarea noilor mecanisme instituționale într-un cadru organizatoric bine definit și evaluarea efectelor acestora înaintea unei eventuale extinderi a aplicării Codului.

Această abordare facilitează identificarea eventualelor dificultăți de aplicare și ajustarea cadrului normativ în funcție de experiența acumulată, inclusiv în contextul recomandării adresate altor autorități publice de a aplica, în mod corespunzător, prevederile Codului. Totodată, implementarea etapizată permite utilizarea eficientă a resurselor administrative și financiare necesare organizării activităților de instruire, consiliere, monitorizare și evaluare.

Spre deosebire de opțiunile respinse, proiectul propune un cadru normativ complet, care reunește atât principiile de etică, cât și norme detaliate de conduită profesională aplicabile principalelor riscuri de integritate. În același timp, proiectul instituie mecanisme preventive și instituționale destinate sprijinirii aplicării efective a normelor de conduită, prin desemnarea consilierilor de etică,

constituirea Consiliului consultativ pentru etică și a Comisiei de etică, precum și prin dezvoltarea unui sistem de instruire inițială și continuă, consiliere metodologică, monitorizare și raportare. Având în vedere avantajele prezentate, această opțiune a fost considerată cea mai adecvată pentru atingerea obiectivelor proiectului, întrucât asigură un echilibru între claritatea reglementării, eficiența mecanismelor instituționale și sustenabilitatea implementării, evitând totodată suprapunerile legislative și permițând dezvoltarea graduală a unui sistem coerent de etică și integritate în administrația publică.
4. Analiza impactului de reglementare
<i>4.1. Impactul asupra sectorului public</i>
Implementarea proiectului va avea un impact pozitiv asupra activității autorităților administrației publice centrale, prin standardizarea practicilor de integritate și aplicarea uniformă a normelor de conduită la nivelul tuturor autorităților publice.
<i>4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative</i>
Implementarea prevederilor prezentului proiect de hotărâre va genera cheltuieli suplimentare nesemnificative pentru bugetul de stat. Activitatea Comisiei de etică și a Consiliului consultativ pentru etică va fi asigurată în limitele resurselor existente, iar participarea reprezentanților societății civile și ai mediului academic va avea caracter voluntar și neremunerat. Această abordare permite valorificarea expertizei externe și încurajează implicarea mediului academic și a societății civile în promovarea standardelor de integritate în sectorul public, fără a implica alocarea unor resurse financiare suplimentare. Alocarea de extra 3 unități (funcții de execuție) pentru Institutul Național pentru Administrație și Management Public va implica resurse în sumă de 700,0 anual. Activitățile de instruire/informare inițială vor fi incluse în Planul anual de dezvoltare profesională a personalului din autoritățile publice, în limitele financiare alocate în acest sens. Totodată, implementarea măsurilor de informare/instruire continuă a subiecților Codului și elaborarea ghidurilor/materialelor metodologice este preconizată a fi realizată cu sprijinul tehnic și financiar al partenerilor de dezvoltare, din asistență externă, fără a genera cheltuieli suplimentare pentru bugetul de stat.
<i>4.3. Impactul asupra sectorului privat</i>
Nu este aplicabil.
<i>4.4. Impactul social</i>
Implementarea Codului va avea un impact social pozitiv prin consolidarea încrederii cetățenilor în autoritățile publice și promovarea unei culturi a integrității și responsabilității în exercitarea funcțiilor de demnitate publică. Stabilirea unor standarde clare de conduită și integritate va contribui la creșterea transparenței procesului decizional, la diminuarea percepției de favoritism și arbitrar în activitatea autorităților publice, precum și la prevenirea situațiilor de conflict de interese și a altor riscuri de integritate. Totodată, Codul va sprijini adaptarea conduitei persoanelor cu funcții de demnitate publică la noile realități tehnologice, prin promovarea utilizării responsabile a mediului digital și a instrumentelor bazate pe inteligență artificială, cu respectarea principiilor imparțialității, transparenței și protejării interesului public.
<i>4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal</i>
Nu este aplicabil.
<i>4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen</i>
Prevederile proiectului se aplică în mod egal femeilor și bărbaților, fără a institui tratamente diferențiate pe criteriul de gen. Mai mult, Codul consacră expres principiul respectării demnității

umane, al egalității de tratament și al nediscriminării, interzice orice formă de discriminare, hărțuire, intimidare sau comportament degradant și obligă subiecții care exercită funcții de conducere să asigure egalitatea de șanse și tratamentul egal în aplicarea politicilor și procedurilor de personal, contribuind astfel la promovarea oportunităților egale în exercitarea funcțiilor publice.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Proiectul nu are ca obiect transpunerea actelor juridice ale Uniunii Europene și nici crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea acestora.
5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.
5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
În scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, pe pagina web oficială a Cancelariei de Stat, la compartimentul Transparența decizională, a fost plasat anunțul privind inițierea procesului de elaborare a prezentului proiect, care poate fi accesat la adresa: https://gov.md/node/991 . Un anunț similar a fost plasat și pe platforma www.particip.gov.md și poate fi accesat la adresa: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-hotararii-de-guvern-privind-codul-de-etica-si-conduita-al-unor-persoane-cu-functii-de-demn/17930 .
7. Concluziile expertizelor
Proiectul urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice, conform art. 36 și 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
În vederea implementării efective a prevederilor Codului, conducătorii autorităților publice vor asigura informarea și familiarizarea funcționarilor de demnitate publică cu dispozițiile acestuia și, după caz, vor aproba acte administrative interne care să stabilească aspecte procedurale de aplicare, fără a aduce atingere statutului juridic al acestei categorii de persoane.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Ajustarea actelor normative interne, a regulamentelor și procedurilor proprii de către autoritățile administrației publice subiecți ai codului. Aprobarea regulamentelor interne de către conducătorii autorităților publice pentru stabilirea cadrului procedural privind înregistrarea și publicarea interacțiunilor cu reprezentanții intereselor private. Constituirea/activarea structurilor responsabile de prevenție și monitorizare (consilierii de etică, consiliul consultativ pentru etică, comisia de etică). Organizarea activităților de informare/instruire inițială pentru persoanele cu funcții de demnitate publică și cei din cabinete numite pentru prima dată în funcție. Elaborarea unui ghid metodologic privind implementarea Codului (cu sprijinul partenerilor de dezvoltare).

CERERE

**privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului hotărârii Guvernului
cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită
al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în
cadrul autorităților administrației publice centrale
de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora și
modificarea unor acte normative**

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Categoria și denumirea proiectului	Hotărâre de Guvern cu privire la aprobarea Codului de etică și conduită al membrilor Guvernului și al altor persoane cu funcții de demnitate publică care activează în cadrul autorităților administrației publice centrale de specialitate și al Cancelariei de Stat, precum și al personalului din cabinetele acestora și modificarea unor acte normative
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Cancelaria de Stat, în colaborare cu Ministerul Justiției, Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție și Procuratura Generală, în calitate de reprezentant titular al Republicii Moldova la Grupul de State împotriva Corupției (GRECO).
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul actului normativ este determinat de necesitatea alinierii cadrului normativ național la standardele și bunele practici europene în materie de etică și integritate publică. Acțiunea se încadrează în setul de măsuri din Foaia de parcurs privind „Reforma administrației publice”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 274/2025 (măsura 9.2), și în Programul național de aderare a Republicii Moldova la Uniunea Europeană pentru anii 2025–2029, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 306/2025 (Cluster nr. 1, Criteriul politic, Reforma administrației publice). Documentul răspunde recomandărilor formulate în rapoartele GRECO din cadrul Rundei a V-a de evaluare, care au subliniat în mod repetat necesitatea adoptării unui cod de conduită dedicat persoanelor care exercită funcții executive de top (Prim-ministru, viceprim-miniștri, miniștri, secretari de stat, secretari de stat ai Guvernului, Secretarul general al Guvernului, Secretarul general al Președinției, consilieri prezidențiali și ministeriali). Proiectul urmărește consolidarea cadrului de etică și integritate aplicabil membrilor Guvernului, altor persoane cu funcții de demnitate publică și personalului din cabinetele acestora, în vederea asigurării unui exercițiu responsabil, transparent și imparțial al funcției publice de demnitate. Totodată, proiectul contribuie la creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului prin stabilirea unor standarde clare de conduită și informarea publicului cu privire la obligațiile etice aplicabile acestor categorii de persoane.

4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	1. Ministerul Finanțelor 2. Ministerul Justiției 3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale 4. Ministerul Afacerilor Externe 5. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării 6. Ministerul Energiei 7. Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare 8. Ministerul Apărării 9. Ministerul Afacerilor Interne 10. Ministerul Educației și Cercetării 11. Ministerul Culturii 12. Ministerul Sănătății 13. Ministerul Muncii și Protecției Sociale 14. Ministerul Mediului 15. Agenția Națională Antidoping 16. Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor 17. Casa Națională de Asigurări Sociale 18. Compania Națională de Asigurări în Medicină 19. Agenția Națională de Prevenire și Combatere a Violenței împotriva Femeilor și a Violenței în Familie 20. Biroul Național de Statistică 21. Biroul de Investigare a Accidentelor și Incidentelor în Transporturi 22. Agenția Geodezie, Cartografie și Cadastru 23. Autoritatea Națională de Integritate 24. Centrul Național Anticorupție 25. Institutul Național de Administrație și Management Public. <i>* Ministerele vor generaliza avizul la proiectul de hotărâre, în coordonare/consultare cu autoritățile administrative din subordinea acestora.</i>
5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	5 zile lucrătoare
6.	Persoana responsabilă de promovarea proiectului	Ecaterina Balta, consultantă principală, Direcția managementul funcției publice tel. 022 250-324, email: ecaterina.balta@gov.md
7.	Anexe	Proiectul hotărârii – 36 file Notă de fundamentare – 7 file
8.	Data și ora depunerii cererii	Conform semnăturii electronice
9.	Semnătura	Alexei BUZU , Secretar general al Guvernului